

Rusi potopili 120 nazijskih ladij

NAJNOVEJŠA POROČILA IZ VSEH STRANI SVETA

London, Anglija. — Rusi so končno zavzeli Sevastopol, ki sedaj ni drugega kakor velikanski kup razvalin; razbili so ga seveda ruski topovi, predno so mogli prepoditi nazije. Berlin trdi, da se na skrajni jugozahodni točki Krima še borijo ostanki par nemških in rumunskih divizij. Včeraj so Rusi potopili dva nemška prevoza, skupno 4.000 ton. Na odprtem morju pa so potopili dve nadaljni nemški ladji in jih več poškodovali. V krimski kampanji so Rusi potopili do zdaj 120 nemških ladij.

Zadnje Titovo poročilo pravi, da se 40.000 bulgarskih gerilcev bori ob strani njegovih partizanov na jugoslovansko-bulgarski meji. Hudi boji se bi jejo zdaj tam; Nemci bi radi zabili klin med Titovimi možmi in Bulgari.

Zavezniški aeroplani obdelujejo Hitlerjevo Evropo neprenehoma že 26 dni. Te dni so že šestič sekali Dunajsko Novo mesto. Oddelek Liberatorjev je udaril na Knin, jugoslovansko-železniško križišče 40 milj severno od Splita.

NAVODILA PO RADIU ZA NASKOCENE KRAJE

London, Anglija. — Angleške in ameriške postaje v Evropi bodo kmalu začele poučevati narode pod nazijsko peto, kaj naj napravijo, ko se bo pričela invazija. Glavno navodilo bo, naj vsak ostane, kjer je. Mnogi bodo brez dvoma hoteli čimprej dospeti do zavezniških čet. S tem ne bi nele sami sebe postavili v največjo nevarnost, temveč tudi ovirali zavezniško delovanje, pred vsem njihove običajne zveze. Drugi zopet bodo hoteli iti za Nemci, da bi jih nadlegovali, toda s tem bi drugega ne dosegli kakor to, da bi prišli ravno pod bombe in krogle. Vsak naj ostane, kjer je!

Izvedenci računajo, da bo na primer v Franciji 10 odstotkov ljudstva sodelovalo z Nemci, približno ravno toliko z Zavezniškimi. Ostalih 80 procentov bo izven boja. Te je treba poučiti po radiu, kako naj se vedejo, da se ne bodo brez potrebe postavljali. Ko pride pravi čas, bodo Zavezniškim v največjo korist, če ostanejo tam, kjer so. Pripravijo naj zaloge živeža in zdravniških potrebščin in si zgradijo zavetja. Naj bodo pripravljeni, toda z orožjem naj nikar ne nastopijo, dokler ne dobijo tožadnih navodil.

NEMCI PRIČAKUJEJO VPAD NA BALKANU

Berne, Švica. — Ker Zavezniški kar naprej nekaj dovajajo in pristajajo ob Albaniji in ob dalmatinski obali kakor tudi na posameznih krajih bulgarskega obrežja ob Egejskem morju, pričakujejo poveljniki nemške vojske, da se bo tam začela druga fronta. Vsaj iz balkanskih virov bi sledilo, da nekaj takega pričakujejo.

Vse tudi kaže, da se Nemci nič kaj preveč ne zanašajo na turško nevtralnost in da bi jih niti ne presenetilo, ko bi se Turki sami pridružili zavezniškim četam, če pride do vpada. Na turško-bulgarski meji je vse v stanju trenutne pripravljenosti in Nemci so tam zelo okrepili svoje posadke.

Ves civilni promet, ki vodi v vzhodni in jugovzhodni del Dunaja, so Nemci z vojaškim ukazom prekinili, kar znači samo eno stvar: na Balkan pošiljajo dodatne čete. V Bulgariji, kjer je bil civilni promet že od sedaj ustavljen vsak dan od devetih zjutraj do petih popoldne,

Washington, D. C. — Nemški aeroplani so 20. aprila topedirali in potopili ameriško 1.630-tonsko rušilko Lansdale v Sredozemskem morju. Življenske izgube so bile zmerne. Navadno je bilo na tej ladji 200 mož. Lt. Robert M. Morgenthau, sin zakladniškega tajnika je bil med rešenimi.

Novi mornariški tajnik, ki ga je ravnokar imenoval predsednik Roosevelt za naslednika pokojnemu Franku Knoxu, je dosedanji mornariški podtajnik James F. Forrestal iz New Yorka.

Kandy, Ceylon. — Invazijske čete generala Stilwella lepo napredujejo in bodo vsak čas dobile v past japonsko 18. divizijo v severni Burmi.

Tukaj je posledica dolgotrajnega deževja na Guadalcanalu, kjer ameriški marini varujejo južno pacifiško osemlje za Strica Sama. Visoki škornji so bili v modri, nekateri marini pa so se prevahalili od vrat do vrat kar v čolnikih. To je glavna ulica v nekem taborništvu.

ZVERINSKI MORILEC UJET

Crystal City, Texas. — Oblasti so tukaj prijele 26-letnega morilca Soylo Villegas, ki je priznal, da je 28. aprila v Chicagu pretepel in ubil svojo 23-letno ženo, potem pa spravil njeno truplo v kovčeg ter ga poslal v Los Angeles. Rekel je, da ga je nevesta, ki jo je poročil komaj 11 dni prej, napadla s škarkjami in zahtevala od njega privoljenja za razpoko, ker se je hotela poročiti z nekim drugim. Dognali so, da je bila ta mlada ženica v zadnjih par letih trikrat aretirana, pa tudi prej poročena in zopet razpokočena. Villegas je pa tudi poročen od prej. V Crystal City ima ženo in 7 let staro hčerko. V Chicagu je bil nekaj časa zaposlen v vojnem delu, pa se je zapletel in izgubil v blatu.

ZAVZELI ŽUŽEMBERK

London. — Jugoslovanski partizani so zopet dobili v svoje roke Kladanj v vzhodni Bosni in Žužemberk v Sloveniji, toda sovražnikove čete so se prebile skozi partizanske vrste na več raztresenih krajih v Sloveniji, pravi najnovejša Titovo poročila. Partizani so baje pobili dosti nasprotnikov in zaplenili veliko vojnega blaga, tako pri Kladanju kakor pri Žužemberku. V Črni gori pa so pobili 170 nasprotnikov, med njimi tudi dva četniška voditelja.

NARODNI GLASBENI TEDEN

Springfield, Ill. — Guverner Dwight H. Green je izrecno opozoril prebivalce v državi Illinois na narodni glasbeni teden, ki traja od 7. do 14. maja. Pravi, naj vsi sodelujemo, ker smo v tem vojnem letu še prav posebno potrebni osvežujočega in navdušujočega duha, ki ga lahko zajemamo iz glasbe.

ŠESTERO INVAZIJSKIH PRISTANIŠČ

London. — Nemški radio poroča, da se zavezniške invazijske sile zbirajo v šestero pristaniščih na 90 milj dolgi črti na južno vzhodnem obrežju Anglije, odkoder je najkrajša pot v Evropo. Ta pristanišča so baje Ramsgate, Deal, Dover, Folkestone, Newhaven in Brighton.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Da bomo v kratkem doživeli veliko vojna podvzeta ne samo v Evropi, temveč tudi na Pacifiku, lahko sklepamo iz poročila, da so se zadnje nedelje v San Franciscu sešli in posvetovali "veliki trije možje" ameriške mornarice, namreč admirali Ernest J. King, vrhovni poveljnik, Chester W. Nimitz, poveljnik čet na Pacifiku, in William F. Halsey Jr., poveljnik na Južnem Pacifiku.

Berne, Švica. — Francoski narod ne bo nikdar odpustil Nemcem umora 75 oziroma 87 nedolžnih Francozov, ki so jih Nemci v mestecu Ascq blizu Lille kar na slepo polovili, zaprli, potem pa postrelili, izmaščevanja, ker je bil nemški vojaški vlak vržen iz tira in je bilo pri tem ubitih 20 nemških vojakov.

Chicago, Ill. — Vlada je 9. maja zopet izročila vodstvo veletrgovine Montgomery Ward & Co. zopet nazaj lastnim upraviteljem. Trmasti predsednik upravnega odbora te družbe Sewell L. Avery je izjavil, da ni vlada ničesar dosegla in da se bo za svoje pravice boril nadalje.

London, Anglija. — Ogerski vladni list Uizh Magyarzi je pred kratkim priobčil zatrdilo, da bo 1.000 Židov obsojenih na smrt vsako pot, kadar bodo Zavezniški bombardirali Budapešto.

Algiers, Afrika. — Adm. Edmond Derrien, prejšnji poveljnik francoskih pomorskih sil v Tunisu, je bil 10. maja postavljen pred posebno francosko vojaško sodišče, češ, da je Tunis izročil Nemcem, potem ko so Amerikanci pristali v Severni Afriki v novembru 1942.

New York, N. Y. — Eric Johnston, predsednik trgovske zbornice Z. d., je bil od ruske vlade povabljen v Rusijo in bo odpotoval te dni. Ogledal bi si rad bojne fronte, kolektivne farme, ter se pogovarjal s ruskimi prebivalstvom.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berete novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovencu".

S ČEBULO SI POMAGAJO

Camp Blanding, Fla. — Če je kaj slovenskih mladih mož sedaj v taborišču Camp Blanding v Floridi, se njihovim fletkanim mladim ženicam doma ni treba bati, da bi jim možički postali nezvesti in se začeli ozirati po drugih dekletih. Sicer se pa za naše nikjer ni treba preveč bati.

Deklet tam ni veliko in fantje nikakor niso hoteli gledati, da bi se še okoli tistih slinili tak, ki imajo doma žene. Ustanovili so takozvani "Onion Squad". Kadar kateri poročen vojakov dobi dovoljenje, da gre za nekaj časa lahko iz taborišča, ga že pri vratih čakajo fantje in mu dajo čebulo, naj jo poje. Kdor se upira, mu jo pa s silo porinejo v grlo, ali pa zagrozijo, da bo tepen. Pa vsak prav rad poje tisto čebulo.

POTOPILI 15 TIHOTAPSKIH LADIJ

London. — Lord Selborne, minister gospodarskega vojevanja je ravnokar povedal, da je zavezniško ladjevje potopilo 15 hitrih osiščnih ladij, ki so prodirale skozi blokado in so prevažale važno tvarino med Japonsko in Nemčijo, kakor gumij, tungsten in zeliščna olja, kar vse nemška industrija najbolj krvavo potrebuje. Sedaj je tako tihotapsko prevažanje skoraj popolnoma prenehalo, ker v podmornicah ni mogoče kdovekaj prepeljati.

ZA LAUSCHETA IZGLEDA UGODNO

Columbus, Ohio. — O glasanju za imenovanje kandidata za guvernerja države Ohio še ni končnih podatkov. Do sedaj so republikanci pred demokrati. Daleč prvi na republikanski listi je župan iz Cincinnati James G. Stewart, na demokratski listi pa je do sedaj daleč naprej pred ostalimi kandidati župan mesta Clevelanda in naš rojak Frank J. Lausche.

ALI BODO KLICALI MOŽE NAP 26?

Washington, D. C. — Urad za vojna obvestila pravi, da možje nad 26 stari, ki delajo po bisvernih industrijah skoraj gotovo ne bodo vpoklicani do konca leta 1944.

OGNJENA TOČA SE VSULA NA NAZIJE OB JADRANU

London. — Zavezniški "Spitfire" bombniki so nastopili skupno s partizanskimi četami ob jadranskem obrežju v Jugoslaviji in so porušili nemški glavni stan v Črebiču na polotoku Pelješacu, ki leži nasproti otokoma Korčuli in Mljetu. Tako pravi poročilo, ki je ravnokar dospelo v London. To poročilo pa ni prišlo iz Titovega glavnega stana, temveč iz zavezniške vojne okrožnice, ki poroča o delovanju zavezniške fronte v Italiji. O zavezniškem delovanju v okrožju pristanišča Split ni bilo do sedaj še nobenega v ozadje. Tudi severno od Zauradnega poročila, odkar je pred dvema tednoma Tito sporočil, da so partizanske sile pristale na otoku Korčuli in ga zavzele.

Titove čete so po ljutih bojih

zopet zavzele Berano v Črni gori. Proti severu so se partizanske čete zagnale v Brodarevo, požgale dvojico sovražni kovih oporišč, pobile nad 100 nasprotnikov, podrlle most nad reko Lim ter se spet umaknile v ozadje. Tudi severno od Zauradnega poročila, odkar je pred dvema tednoma Tito sporočil, da so partizanske sile pristale na otoku Korčuli in ga zavzele.

POROČILA IZ VOJNEGA OBVESTILNEGA URADA

Washington, D. C. — Nov val rekrutov se je zadnje čase pridružil partizanski armadi. Tako je bilo naznanjeno 1. maja na Svobodnem jugoslovanskem radiu in na državni Office of War Information (OWI) je bil o tem poučen. Kakor pravi omenjena oddaja, je iz okolice Virovitice-Kotar pristopilo 240 borilcev v osmih dneh; Pokuplje jih je dalo 300, Plaski pa tudi 800. V Istri pa se je zadnje čase nad 2.000 borilcev pridružil Jugoslovanski ljudski Osvobodilni Vojski.

List Tagespost, ki izhaja v Graciu in ga kontrolirajo nazijske čete, poroča, da je 60 nemških družin dospelo v Celje na Spodnjem Štajerskem, potem ko so prebile nekaj mesecev po taboriščih. Te nemške družine, ki štejejo skupno 360 mož, žen in otrok, je bilo prej naseljenih v Rusiji okrog Črnega morja. V Sloveniji jih bodo zdaj zaposlili kot dodatne delavske moči. Tudi voditeljem nemških

krožkov na Hrvaškem je postalo vroče, ker ne vedo, kaj čaka tam njihove varovance. Kakor poroča švicarski list Basler Nachrichten, so omenjeni voditelji zadnje čase odredili, naj se vse nemške družine izselijo iz Hrvaške. List pojasnjuje, da se je to zgodilo zaradi tega, ker so Titove čete postrile svojo delavnost. Isti list se opira na poročilo graškega lista Tagespost in pravi, da je bilo več deset tisočev prizadetih ljudi premeščenih bližje hrvaške meje. Štajerski Gauleiter je csebnobno obiskal kraje, kamor so bili poslani ti nemški izseljenci, da bi videl, kako se jim godi.

KAKO NAZIJI ČAKAJO NA PRETEČO INVAZIJU

Stockholm, Švedska. — Poročevalec lista The Chicago Daily News je zvedel mnogo podrobnosti, kako razpoloženje vlada te dni med 80 milijonskim nemškim narodom, ko mu preti velikanska zavezniška invazija od vseh strani, angleški in ameriški aeroplani pa noč in dan razbijajo nemška mesta, železnice, vojne tovarne in vojne zaloge.

Naziji se zavedajo, da jih čaka strašna kazen, če bodo premagani, zato s stisnjenimi usti pričakujejo, naj pride kar hoče. Raje umrejo, kakor bi se podali. Pa tudi ni varno za nobenega izmed njih kaj drugačnega ziniti, morda še misli ne. V zadnjih 12 mesecih je Gestapo postrelila ali pa pobesila 10.000 Nemcev, ki jim ni bilo po volji, kam jih je pripeljala nazijska oblast, pa so stegnili jezik.

Kadar voditeljem ne gre po njihovih načrtih, morajo pač najti kozla, na katerega obesijo vso krivdo za polom. Goebbelsova propaganda krivi zdaj Ameriko, da je nemško ljudstvo pripeljala v tak obupen položaj. Še Angleži in Rusi so

Z bombardiranjem iz letal ne bo mogoče streti nemške odpornosti, pač ti zračni napadi bolj in bolj rušijo nazijski upravni sistem, kar bo imelo za nazije nedopovedljivo bolj resne posledice.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Izhaja vsak torek in petek

Issued every Tuesday and Friday

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka jutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

K DNEVU MATER

V nedeljo bomo proslavljali v Združenih državah dan naših mater. Zelo na mestu je to, saj če kdo zasluži, zasluži dobro matere nekaj priznanja od nas vseh za svoje trpljenje tu na zemlji.

Zdaj, v tem razdrapanem vojnem času, na milijone mater z raztrganimi srci gleda za svojimi sinovi tja na bojne poljane, kjer se bijejo strašni boji na suhem, v zraku in na vodah. Mnoge se v obupu vprašujejo: zakaj, čemu vse to? Le matere z močno krščansko vero junaško prenašajo vse to z neomajanim zaupanjem, da bo jutrišnji dan lepši in človeška družba boljša od današnje. A da bo to, je zopet najtežja naloga na ramah ravno naših mater. Saj te so največje učiteljice, vzgojateljice človeške družbe. Zato so baš naše matere potrebne velikega sodelovanja od vseh slojev, posebno pa tople molitve, da bi jim Bog dal potrebnih moči v tem velikem trpljenju na zemlji. Saj kdo jim naj pomaga, če jim Bog ne bo pomagal!

Velikih ljudi se svet spominja in njihovemu spominu posveča dneve. V maju je dan mater, dan veselja, priznanja in tudi opomina za matere.

Mater se Bog poslužuje, da ohrani človeški rod. Mati je poklicana, da z vedno novimi rodovi prenavlja svet. To je nadvse velika, veličastna naloga. Na stotine je potrebnih in tisoče ran, ki zahtevajo mehke, skrbne roke in dobrega srca. Otroka roditi, ga dobro vzgojiti, to se pravi dati mu vse kar mati dobrega in lepega ve. S tem polaga temelje bodoči sreči mladega neboljence. Vsak izmed nas ima svojo mater in vsak ji dolguje neizmerno zahvalo. — Mati je žrtev na oltarju družine. Po svoji ljubezni družijo družino. Lep je venec, ves zelen. Še lepši je, če so vmes vpletene pisane rože. Tak svež, zelen, živ venec je družinsko življenje. Vsak dan zase je zelen listič, ki se koncem leta zaokroži v venec dela in trpljenja v čast božjo in blagor družine. Pisani cvetovi v vencu so veseli družinski dnevi, ki ne pričakovano zvezeto ob srečnih urah. Materinski dan je naprimer velekrasna rudeča vrtnica v vencu.

Z mučeniškim srcem, tihe in skromne hodijo med nami plemenite matere. Ko jih med nami ni več močnih žena, se šele zavemo, kako veliko bitje smo izgubili, kako krasna luč je ugasnila. Tiha, vzorna mati gleda življenje v pravi luči. Treba je bližnjemu pomagati z nauki in dejanji. Tako uči vzorna mati otroke, tako živi sama. Vzglede so, ki delajo mater tako veliko in silno. Zgodaj že privadi mati mlada srca na majhne žrtve in odpovedi, zgodaj že jih uči veliko življensko modrost ljubezni in izpolnjevanja dolžnosti do Boga in bližnjega. Zvesto srce in delovna roka, to je materina dola njenim otrokom, katere ne odtehtajo vsi milijoni sveta.

Cilj človekov je, da se izklesje v lep in plemenit značaj. A značaj ni nikaka zadeta glavna srečka, ni odlično ime od rojstva, marveč plod resne samovzgoje, trde borbe, vztrajnega duševnega napora. Ta boj mora človek dobojevati sam, mati njegova pa mu je lahko v tem boju velika pomočnica in tovarišica.

Spomladi gre farmar na polje in zre po tihih brazdah, kakor da bi vpraševal: Polje, kaj mi boš dalo letos? — Polje pa odgovarja: Povej najprej, kaj mi boš dal ti? Tako stoji fant ali dekle pred skrivnostnimi vrati življenja in vprašuje: Življenje, kaj mi boš dalo? Življenje pa odgovarja: Na tem je kaj mi boš dal ti! Kolikor delaš, dobiš, kolikor seješ, boš žel! — Vzorna mati uči otroke, da porabijo zlati čas kar najbolje, da delajo z veseljem, znajo trpeti in potrpeti ter živeti značajno življenje.

Hiša in družina, ognjišče in otrok, to so mamina lastnina, njen neoporekljiv delokrog. Mati je vzgojiteljica in učiteljica svojih otrok. Stvarnik ji je podaril izredne zmožnosti, da zamore iz mehkega voska otroške nravi ustvariti prve oblike. Podaril ji je zmožnosti, da lahko bere najtajnejša čustva otroške duše iz otrokovih oči. Dal ji je spretnost potrpežljive in vendar krepke, nežne in vendar učinkovite graje, tako da otrok ne izgubi tudi ne ob trdih besedah ljubezni in zaupanja do matere. V materinem srcu je vzglad ožni usmiljenja, ko pritisne izgubljenega sina na

srce, mu odpušča in ga poljublja s pravim poljubom na usta. V dušo ji je vsadil močno ljubezen, ki pozablja nase in je res plemenita in svečeniška. Tako pretvarja Stvarnikova dobrotljivost mater v najvzornejšo vzgojiteljico in učiteljico.

Kje je zadnja skrivnost matere sile in zmožnosti? Mati živi iz vere in po veri. Vera je studenec njenih sil in zmožnosti. To je njena najdragocenejša dola, katero za materjo podedujejo otroci. Vzorna mati je resnična svečenica domačega kroga.

Naš rod hočemo imeti zdrav, močan, odporen. To za more ustvariti samo volja močnih, pravih, celih mater! Zato Bog čuvaj in blagoslavlja naše matere!

Mater so kakor vrbove vejice, ki se vedno upogibajo pod udarci trpljenja.

Mater so zmožne največje ljubezni, ker so največ trpele.

V materinih rokah je čistost otrokove bodočnosti.

Mater nosijo otroke skozi jutro življenja, otroci pa naj nosijo matere skozi večer.

NEKOLIKO ZGODOVINE

P. Bernard Ambrožič

II. V naslednjih člankih posežem še bolj nazaj.

Kakor hitro so pričeli prihajati glasovi iz starega kraja, da se tam vrši oborožen odpor zoper okupatorje stare domovine, je meni prišlo prihajati na misel, da se utegne ta odpor pretirano poudarjati na škodo, dejal bi, kulturnega odpora. Saj je bilo takoj veliko vprašanje, če bo naš majhen narod mogel ohraniti svoj obstoj, svoje življenje, kaj šele vse svoje težke pridobljene kulturne vrednote na narodnem, verskem, političnem in gospodarskem polju. Če bi se sam oborožen odpor preveč poudarjal in pretirano vršil, je bila gotovo ogromna nevarnost, da se bo delo na drugih poljih zanemarjalo.

Se preden se je kaj prida čulo o partizanih, oziroma komunistični revoluciji, sem se trudil, da bi se med nami in tudi tam doma podčrtavala nujna potreba močnega odpora v notranjem življenju naroda. Čeprav bi narod na zunan ne mogel prav veliko storiti za odpor, naj bi vsaj na znotraj vestno čuval svoje pridobitve na kulturnem polju zadnjih desetletij.

Z ameriško javnost je bilo kajpada potrebno govoriti in pisati o oboroženem odporu Jugoslovanov in Slovencev posebej, zakaj Amerika bi vseskozi to najhitreje razumela in znala ceniti. Za Slovence same se mi je pa zdelo mnogo bolj potrebno, da se poudarja oni drugi odgor — kulturni odpor.

V tem smislu sem si zamislil svoje skromno delo. Za Ameriko sem napisal posebno brošuro pod naslovom "Jugoslavia's Contribution" (Prispevanje Jugoslovije v prid Zaveznikom). V tej brošuri nisem omenjal ne Mihajloviča in ne Tita, ne četnikov in ne partizanov, ampak sem ves oborožen odpor pripisal narodu samim. Žal, založnika nisem našel in brošura je ostala v rokopisu, kakor je še danes.

Za stari kraj sem govoril na radio, najprej na Columbiji, pozneje na WRUL. Nisem zapomel omenjati oboroženega odpora, ali posebne pobude nisem dajal za to. Z drugo besedo: ščuval nisem. Opozarjal sem neprestano, da Zavezniki priporočajo podjarmljenim narodom: Čuvajte skrbno svojo narodno kri! Hranite jo za čas, ko bo nujno, da vsi z nami vred storite svojo dolžnost. Priporočal sem slovo in zlasti enodušen odpor na kulturnem polju. To se pravi, naj ljudje doma ohrani-

MATERINSKA PROSLAVA V SHEBOYGANU

Sheboygan, Wis.

Odkar obstoji Slovenska Ženska Zveza, njene podružnice širom Amerike vsako leto praznujejo za otroke najlepši praznik v letu — Materin dan. Sheboyganska podružnica bo tudi letos, kot običajno, imela program za matere, samo da bo letos nekaj posebnega. Poleg petja, glasbe, deklamacij za matere in očete, ter umetnih plesov bo na programu tudi čarovnik iz Milwaukee, ki bo lovil dolarje po zraku in vlekel žive zajce iz klobuka. To bo gotovo nekaj zabavnega, zato naj nikdo programa ne zamudi.

Program Materinega dne je pod vodstvom naše članice, marljive organizatorje Mrs. Stanke Francić. Kdor je bil navzoč, ko je naša slovenska fara pod njenim vodstvom nedavno v višji šoli vpriporila "Melody Time", kjer je bilo navzočih nad 1300 ljudi in je dobiček znašal skoro \$700.00, bo vedel, kake vrste program zna Stanka postaviti na oder. Na tem programu je poleg krasnega petja in plesov bila vpriporjena tudi pristna slovenska svatba v angleškem prevodu, ki je navzočim Amerikancem močno ugajala. Se vedno slišino pohvalne izraze, kako lepe in pomenljive svatbene običaje imamo Slovenci, in kako globoko verne, pa tudi vesele in družabne.

Toraj, kdor bi rad pozabil za nekaj ur vse križe in težave ter se hotel razvedriti v prijazni družbi ob lepem programu, naj pride v nedeljo zvečer 14. maja v cerkevno dvorano na program Materinega dne, ki ga bo priredila sheboyganska podružnica SZZ, ki vse rojake in rojakinje prijazno vabi k številni udeležbi.

Za odbor:

Marie Prislant.

POROČILO IZ MINNESOTE

Ely, Minn.

Dne 3. maja je bilo izročeno materi zemlji truplo rojakinje Mrs. Andrej Stern. Bolehala je mesec dni vsled prisada v golši na vratu. Doma je bila iz Knežine pri Vinici na Belokranjskem. Njeno dekleško ime je bilo Ana Adlesić. Njen brat John je umrl pred tremi leti. Ob smrti je bila stara blizu 69 let. V Ameriko je dospela pred 38 leti. Tu v Ely zapuša soproga Andreja, ki je star 81 let, in hčer Ano. Bila je članica Slov. Ženske Zveze podr. št. 23. Pogreb je vodil Stefan Banovec v cerkev sv. Antona, kjer je župnik Rev. Fr. Mihelič bral sv. mašo za pokoj njene duše. Članice omenjene podružnice so jo spremlje na zadnji zemeljski poti. V Portlandu, Oregon, zapuša nečaka John Adlesicha.

Naj počiva v miru!

V Ely, Minn., je preminul v obče znani rojak Jože Seliskar v starosti 79 let. Doma je bil iz Ljubljane, od koder je dospel v Ely leta 1899 ravno na 1. maja, torej je zapustil ta svet ravno na 45-letnico bivanja v Ely. Značilno je, da je čutil, da so njegovi dnevi na tem svetu šteti, zato je šel v pogrebni zavod Champa in Mrhar, kjer si je sam izbral in kupil rakev. Najbrž je bil to prvi slučaj tu v Ely, da si je kdo sam naročil rakev pred smrtjo.

Mr. Seliskar je bil po poklicu stavbenik. Po prihodu v Ely je nekaj časa delal v rudniku, pa ne dolgo; začel je staviti stanovanjske hiše in druga poslopja, zraven tega pa je vodil gostilno na 401 E. Sheridan St. Njegova soproga, ki je umrla pred 8 leti, je bila izučena kuharica. Umevno je, da je imela pri veliki družbi bordarjev, za katere je kuhala, polne roke dela. Mr. Seliskar je bil poln ljubljanskega humora in dovipnosti. Bil je član društva Sokol št. 20. SNPJ. Pogreb je vodil Champa in Mrhar pogrebni zavod dne 4. maja v cerkev sv. Antona, kjer je župnik Francis Mihelič

bral sv. mašo za dušo. Pokojni zapuša hčer Johanno, vdovo po Johnu Somraku, veliko vnukinj in vnukov in pravnikov ter posinovljenca Franka Yasovec kakor tudi veliko številno nečakov. V Auburnu, Ill., zapuša brata Johna, ki je bil brzojavno obveščen o pogrebu in se ga je udeležil. V Ljubljani je brat Anton, ki se pa ne ve zanj, ali je živ ali mrtev, ker ni poštne zveze vsled vojne. — Naj v miru počiva!

Tu v Ely imamo danes 26 stopinj nad ničlo. Včeraj je padlo nekaj snega. Drevje je ravno začelo brsteti in vrtovi so posejani. Morda bo nekaj škode, ker je zemlja spet pomrznila.

J. J. Peschel.

O IGRI "Z VERO V VSTAJENJE"

Eveleth, Minn.

To igro bomo vpriporili pri nas na nedeljo 14. maja v dvorani City Auditorium. Predstava se bo začela ob 7:30 zvečer. Čisti dobiček je namenjen za pomoč našim fantom, ki se borijo na bojnem polju in prelivajo svojo kri.

Igra bo predstavila narodu pobesnelo nemško in italijansko vojaštvo, katero danes po naših krajih požiga, oskrunja in na tla potepta vse, kar doseže. S to vpriporitvijo bomo skušali občinstvu nazorno pokazati gorje, ki ga naš narod pretrpi v stari domovini. Igra se godi v sedanjem času nekeje v Sloveniji, v industrijskem mestu. Prvo dejanje se vrši v Kremenčevi hiši, drugo v gestapovski pisarni, tretje pa v gozdnem skrivališču, kamor se zatekajo mnogi naši sorodniki, ki so danes tam.

Vloge so v dobrih rokah, kakor je bilo že objavljeno v časopisih iz Chisholma, Minn., in je pod vodstvom Fr. Tekavca, ki je v tej igri posebno izveden. Med dejanji bodo nastopili razni pevci, oziroma pevke. Prosim, sežite po vstopnicah. Ne bo vam žal, zakaj to gre za dobro stvar.

Antonia Nemgar.

O DVEH PIONIRJIH

Biwabik, Minn.

Zima se letos kar noče posloviti. Danes je 6. maja, pa imamo mrzlo in tudi sneg. Se najlepše je pri zakurjeni peči. Nekaj rojakov je že posejalo solato. Če bo prišla ven, se bo kešala. Minnesota je zares lepa, samo ko bi zima tako dolgo ne trpela tukaj. Pa moramo biti tudi s tem zadovoljni.

Nič veselega ni poročati. Včeraj smo pokopali dobro poznano ženo Mrs. Katarino Tometz, ki je umrla 1. maja. Kakor je bilo celo njeno življenje mirno in tiho, taka je bila tudi njena smrt. Previdena s sv. zakramenti je mirno za vedno zaspala. Njeno rahlo zdravje ni moglo preboleti sinove smrti. Kakor je bilo že poročano, je pred dvema mesecema umrl kot vojak in sicer na operacijski mizi. Od takrat je vedno jokala. Ni se še posušila gruda na sinovem grobu in že je šla za njim tja; kjer ni več ločitve.

Mrs. Tometz je prišla iz starega kraja s svojim možem pred 43 leti in sta si tukaj na Biwabiku ustanovila lep dom. Ves ta čas sta živela tukaj s svojo veliko družino. Spadala je v Oltarno društvo in v društvo sv. Janeza Krstnika št. 13 KSKJ in k podružnici št. 39 SZZ kot ustanoviteljica. Člani in članice omenjenih društev so jo v velikem številu spremljali pri pogrebu.

Doma je bila iz Bele Krajine. Tukaj zapuša moža Matha, tri hčere, namreč Mrs. Louis Kouture, Kenosha, Wis., Mrs. Math Miller, Eveleth, Minn., in Mrs. John Schuster, Milwaukee, Wis., kakor tudi šest sinov — Math v Minneapolis, Frank, Joseph in John doma, Rudolph je Chief Petty Officer v U. S. Naval Training Station v Great (Nadaljevanje na 4. strani)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Japonsko puško prinesel

Chicago, Ill. — Na tritedenski dopust je prišel 8. maja obrežni stražnik Frank Mlakar, sin Mr. in Mrs. John Mlakar iz 1925 W. 22 Pl. K obrežni straži se je dal vpisati še pred Pearl Harborjem in doma ga ni bilo že par let. Udeležil se je bojev na Bataanu, odkoder je prinesel za spomin japonsko vojaško puško in nož. Na Pacifiku se je privadil prenašati vročino, te dni, ko je prišel domov, je pa v Chicagi ravno nenavadno mrzlo. Frank je postal fant. Kljub raznim nevarnim doživljanjem je ohranil svoje ravnotežje in veselost.

Sv. birma

Manistique, Mich. — Pomlad bi morala biti tu, vendar začetek maja je bil deževen in mrzel, 6. maja je pa snežilo. Ne vem, kako bo z našimi Victory vrtovi. Dne 4. junija bo tukaj sv. birma. Birmovali bodo škof iz Marquette, Mich. — Anton Krašovec.

Svetošefanske novice

Chicago, Ill. — Mr. in Mrs. Stephen Kosar sta v nedeljo 7. maja v cerkvi obhajala 25-letnico svoje poroke s ponovljenim poročnim obredom. Isto jutro se je vršilo tudi prvo sv. obhajilo naših malih, zvečer pa slovesnost kronanja Majniške Kraljice. Ves dan je bil torej slovesen in tudi pritrkovanja ni manjkalo.

Prihodno nedeljo, 14. maja, bo Materin dan. Članice Marijine družbe, matere, kakor tudi člani društva Najsv. Imena bodo prejeli skupno sv. obhajilo pri sv. maši ob 7:30. Popoldne, takoj po litanijah, bo v cerkveni dvorani izredna splošna far-na seja, na katero g. župnik prav lepo vabijo vse farane. Za kaj gre, bo razloženo na seji. Zvečer ob 7:00 pa bo priredila naša šolska mladina materam na čast izredno pestro prireditve s slovenskimi in angleškimi igrkami, plesi in petjem. Vstopnina je 50c za odrasle in 15c za otroke.

Poroke

Milwaukee, Wis. — Poročno dovoljenje so vzeli zadnje dni sledeči pari: Albert H. Schneider, 2030 W. Clarke St., in Mary J. Zagar, 1508 So. 38th St.; Joseph Osborne, Spirit Falls, Wis. in Valeria Mohorko, 701 So. 4th St.; Albert H. Trebec, 4231 W. North Ave., in Catherine E. Seitz, isti naslov; Edward Klug, 3364 N. 3rd St., in Marianne Cesar, 4430 W. Scott St. — Bilo srečno!

Naraščaj

Milwaukee, Wis. — Rojenice so se zgledale v zadnjih dneh pri sledečih slovenskih družinah ter jim pustile sinčke: Michael Babinch, 2001 So. 91st St., Steve Omernik, 1030 So. 16th St., Anton Pousha, 2334 So. 77th St., Joseph Turk, 2466 So. 62nd St., Anton Zalete, 613 N. 19th St., Clarence Paulin, 3943 N. Cramer St., Nickolas Berkopec, 5532 W. Burnham St., George J. Kozina, 5215 W. Townsend St. — S hčerkami pa: John Sordic, 2735 N. 10th St., Joseph Zefran, 3724 W. Burnham St., Ralph A. Polzin, 724 W. Scott St., John R. Zagrodnik, 2167 So. 14th St.

Smrt

Milwaukee, Wis. — Mrtvega so našli Mihaela Krnca. Bil je vdovec, star 59 let in rojen v bližini Novega mesta na Dolenskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Zapuša brata in več drugih sorodnikov.

"Amer. Slovenec" je vez, ki
druži ameriške Slovence od
obale do obale.

KRŠČANSTVO ČAKAJO VELIKE NALOGE

Izmed vseh problemov, ki nas obdajajo v sedanji vojni, je največji problem Evrope, ki je najbolj zamotan, pa tudi najbolj nujen. Krivda vsega tega je, da se po zaključku zadnje vojne leta 1918 niso rešili pravilno tedanji kričeči problemi v Evropi, pa tudi zadnjih pet let ni bilo storjenega v tem pogledu ničesar. Nasprotno pa, znali so le računati in točno odkrivati, kako so se tekmujoče sile oboroževale za uničevanje. To je krožilo v vseh družabnih in političnih krogih Evrope. Da bi to preprečili, niso storili nič.

Evropa trpi zdaj že več kakor štiri leta pod strašnim uničevanjem razpaljenih sil in predno bodo te sile prišle pod kako kontrolo, bo še dosti uničevanja in razdejanja. Ko bo končana vojna, bodo pred nami zopet velikanska vprašanja in naloge, kako popraviti razdejanja in povzročeno škodo, ki je bila prizadeta Evropi v takem velikanškem obsegu.

To je le ena stran tega problema, ki pa je vidna in zato jo je lažje začeti reševati. Druga stran pa ima druge nujne potrebe in te so globoke duhovne rane na telesu človeške družbe, ki jih bo pustila za seboj ta vojna. Kako naj se premosti globoko sovražstvo med narodi, ki so ga tako globoko zasejale satanske sile, in kako oživeti elemente dobre volje in skupnega medsebojnega razumevanja, brez katerih mednarodni red ne more obstajati? Na tem polju so odgovornosti kristjanov največje. Nikakor ne bo mogoče zanemarjati duševnih problemov, toda treba bo rešiti materialne probleme prav tako. Milijonom pregnanih bo treba pomagati, dati jim nazaj domove in kar bo mogoče. Tudi to spada v okvir usmiljenja, ki je bistveni del naše vere. Ampak te odgovornosti bomo delili z vso ostalo družbo, dočim so duhovne odgovornosti prav posebno naše. Evropa je otrok krščanstva. Nastala je kot družba ljudi, ki uživajo deleže skupne vere in skupnih moralnih principov, in haš radi tega, ker je Evropa zgubila globoko krščansko zavest in čut do pravičnosti, je tudi njena civilizacija zašla na strašna pota preizkušenj.

Ko je bila Evropa krščanska, niso vodila njenih ljudstev zla vojn in zla družabnih zmešnjav. Ljudje so verovali v božje kraljestvo, ki je nad zemeljskimi kraljestvi, in v duhovni družbi je to segalo vse višje in dalje, kakor pa vodijo razne narodne manije. Zguba skupne vere ne pomenja samo, da so se razhrala duhovna načela skupnosti in se umaknila v ozadje, ampak razhrala so se vse druge vezi, in človeška narava je ostala zelo globoko nezadovoljna v vseh ozirih. Človek ne živi samo od kruha, in duhovno nezadostno hranjena družba skuša zadovoljiti svoj lačni duhovni želodec kakor pač ve in zna. Odtod pride, da se družba začne oklepati krivih prerokov in njihovih lažnih ideologij, misleč, da ji bo to nadomestilo vero in krščansko ideologijo, pa se preda, nevedoč kedar, voditeljem masnih gibanj, ki na videz izgledajo, da imajo zdravila za obstoječe razmere.

To je izvor totalitarnih gibanj. Jasno je, da ni dovolj samo te poraziti in zatreti, ampak treba je dati masam nadomestilo, ki naj zadovolji psihološke in družabne potrebe, iz katerih in radi katerih nastanejo taka gibanja. Vir nereda in družabnih bolezni je duhovnega značaja; ozdraviti ga je mogoče edino le z duhovnimi sredstvi.

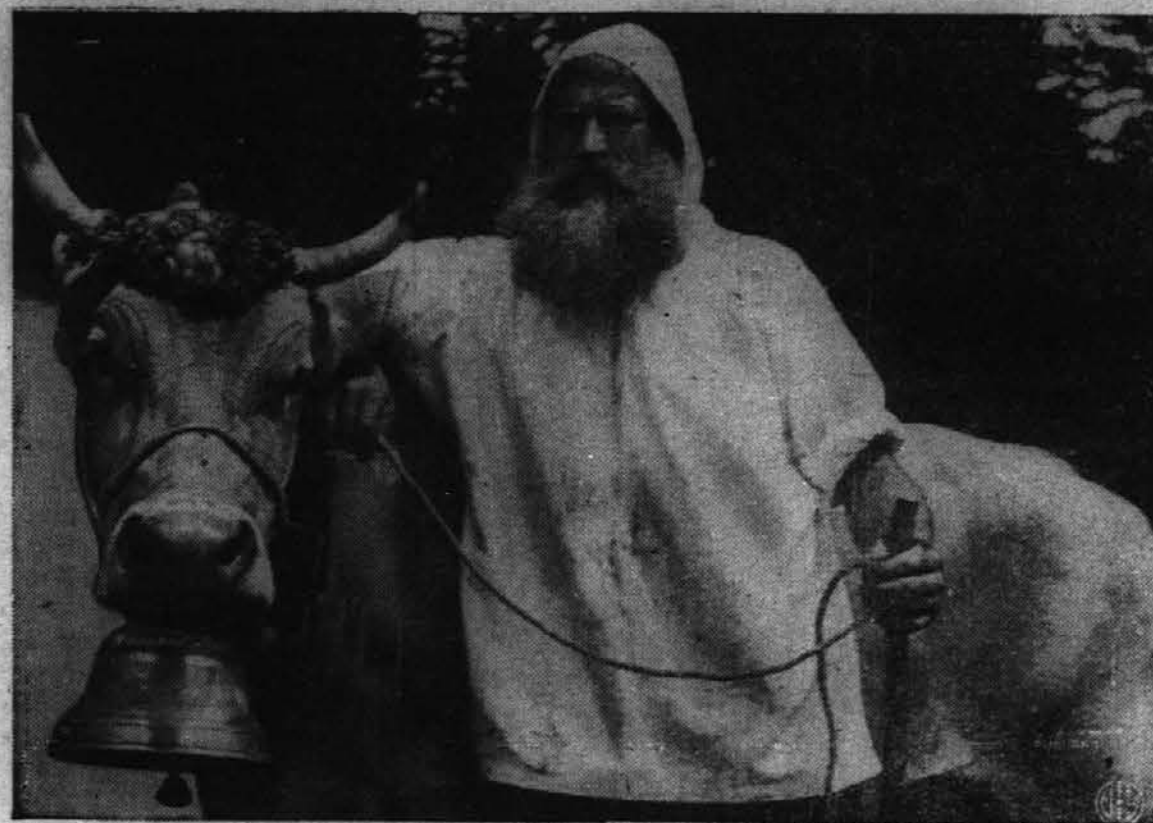
Zapadna civilizacija je v nevarnosti. Nazizem in fašizem pa tudi komunizem so tri priče, ki kažejo, kako zmotne miselnosti silno spačijo obraz civilizaciji. Krščanstvo je poklicano, da poseže v te zmote in jih odstrani s tem, da bo dalo samo uspešno zdravilo za kričeče potrebe v družbi. Krščanski svet ne sme postati izolirani svet, pač pa mora nazaj v univerzalnost in storiti vse kar mogoče, da privede vse one, ki so zašli na zgrešena pota, nazaj h krščanski miselnosti. Dokler bo svet vodila brezbožna civilizacija, ki je brez pravičnega reda in brez resnice, ne bomo imeli na svetu drugega kakor le kraljestvo teme, in ves mehanizem človeške znanosti in moči bo le en sam stroj, ki bo drvel naprej in uničeval vse okrog sebe.

Papeži so ta načela naglašali svetu že ob mnogih prilikah. Toda svet jih ni poslušal. Tudi zdaj jih ne posluša. Če se sv. Oče oglasi, svet še prisluhne ne. Če se oglasi kak zakotni agitator, vse drvi za njim. Pravega učitelja se svet ogiblje, napačne učitelje in zavajalce rad posluša. Tak je svet bil in je še vedno.

To, da je svet tako razpoložen, kakor omenjeno, da se rajši oprijemlje slabih gibanj kakor dobrih, pa ne sme puščati v naših srcih malodušnosti. Prav nasprotno, to mora v nas vseh še bolj podžigati navdušenje in zavest do potrebnega dela. Čim večja je potreba, tembolj moramo biti aktivni. Kristjani ne smemo čepeti doma za štirimi stenami, ampak moramo ven na plan, med svet in z dejanji in dobrimi deli širiti zanimanje za krščansko miselnost. Če imajo drugi, ki širijo le zmote in laži, toliko poguma, da se ne strašijo na mejdan za svoje ideje, pa naj se mi kristjani skrivamo doma in se bojimo pokazati na plan? Ravno to je naša napaka, ravno to je usodno. Mi moramo postati pogumni borci, pa modri in pametni predstavniki svojega prepričanja, in ni je sile, ki bi mogla vstrajati pred nami. Delajmo tako!

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

NEKAJ ZA SPREMEMBO

To sliko priobčujemo največ zato, ker nima nič opraviti s vojno. Mož, ki ima brado kakor sv. Miklavž, je švicarski črednik. Vsako leto, zgodaj v maju, pčkajo švicarski živinorejci in mlekarji svojo živino v gore, da se pase po novi zeleni in sočni travi. Ta dan je zanje slovesen dan. Krave okrasijo z vencji, čredniki pa se oblečejo v prajžno obleko.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

MILICA SE VRAČA IZ POPLAVLJENIH KRAJEV

Chicago, Ill. — Oddelki drugega infanterijskega polka illinoiske rezervne milice so se v soboto vrnili domov iz poplavljenih krajev ob reki Mississippi v južnem Illinoisu. Pomagali so nad deset dni pri jezovih in nasipih, s katerimi so zaustavili poplavljenje po nižavah. Vode zdaj upadajo in nevarnosti minvajo.

MOHANDAS GANDHI BOLAN

Bombay, Indija. — Indijski voditelj Mohandas Gandhi, ki je interniran od angleških oblasti v Pooni že nad dve leti, je resno obolél. Zdravniki se bojijo za njegovo življenje, prištevajo poročilo.

3.000 ZDRAVNIKOV PRESTAVLJENIH

Od Pearl Harborja je 3.000 zdravnikov prostovoljno zapustilo svoja stara okrožja in se dalo premestiti v kraje, kjer je bil zdravnik še bolj potreben. Vendar pa je še vedno 185 okrožij, kjer še vedno primanjkuje zdravnikov. To izjavo je podal Dr. Frank H. Lahey, predsednik tozadnega odbora pri vojni komisiji za razmestitev potrebnih sil. Pravi, da ne ve, kje bo vzel zdravnike za 166 okrožij, ki jih najbolj nujno potrebujejo. Toda 281 drugih okrožij, ki so prej najbolj nujno potrebovala zdravnike, so jih sedaj dobila. V 135 okrožjih so dobili zdravnike, ki so bili manj potrebni drugod, v nadaljnjih 146 okrožjih pa so pregovorili zdravnike v pokoju, da so spet začeli poslovati. Nad 52.000 zdravnikov je zdaj v naši armadi, mornariki in javni zdravstveni službi.

ANGLEŠKA BALONSKA DEKLETA

"Z vso predinvazijsko opremo in vojniki, kolikor se jih da natrpati noter, bi se Anglija pogreznila, ko bi kdo odrezal njene balone," trdijo dekleta pri Ženski Pomožni Zračni Sili, ki imajo nalogo, skrbeti za srebrno barvne plinske balone, da sovražnik ne more s svojimi letali priti nizko nad Londonom. Njihovo delo je važno, in ženske se tudi zavedajo, da je važno. Organizirane so v oddelke po 12 žensk.

Njihovo življenje je strogo vojaško. Vse gre po predpisani dnevnem redu in navodilih, kdaj in kako je treba spustiti balone v zrak ali jih potegniti navzdol, jih popraviti, in kdaj imajo prost čas, ki ga porabijo za delo na svojih Victory vrtovih. Včasih se balon utruga. Dekleta dobro vedo, kako je to nevarno. Ena izmed njih se je po nesreči nekoliko zapela med vrvi nekega utrganega balona, ki jo je odnesel s seboj v smrt. Pri vsaki skupini je vedno vsaj eno dekle na straži ponoči in podnevi. Sovražno letalo, ki zajde med te varnostne balone, je izgubljeno.

ZARES SVETOVNA VOJNA

Izmed 66 narodov, ki se sami upravljajo in vladajo, jih na celem svetu samo devet še ni poseglo v sedanjo vojno, to se pravi, ni stopilo ne na eno ne na drugo stran. Vsi ti nevtralni narodi znašajo komaj 5 odstotkov zemeljskega prebivalstva in 7 odstotkov zemeljske površine vsega svetovnega prebivalstva. Družba Geographical Society pojasnjuje, da imajo ti nevtralni narodi in

njihove kolonije v oblasti približno toliko zemlje kakor so velike Zedinjene države, ljudi pa znatno manj. V prvi svetovni vojni je najmanj dvakrat toliko narodov ostalo nevtralnih in vojskovanje je bilo omejeno samo na Evropo in Afriko, tako da je sedanja vojna prva v zgodovini, ki je v resnici svetovna. To dejstvo je spremenilo vojaško taktiko in strategijo. Tudi bo toliko težje skleniti trajen mir.

NAZIJI KRADEJO KRI

Krvna plazma je potrebna pri vbojevanju, in Nemcem tako daleč potrebna, da jemljejo kri otrokom, kolikor je pač priteče, samo da lahko napolnijo krvne shrambe po svojih vojaških bolnišnicah.

Tovariš-major Anatole Lošenko, vodja partizanske armade v Odesi, je povedal časniškim poročevalcem, da je bilo treba odpeljati cele vlake izkrvavljenih umirajočih in mrtvih otrok, iz mesta Nikolaev in pokrajini vzhodno od tam, potem ko so jim Nemci vzeli kri.

Ko so otroci dospeli v Odeso, so klicali: "Bodite tako dobri in vzemite me za svojega. Sem zdrav. Ne bom veliko pojedel, ker meni Nemci niso vzeli krvi."

Nemci potrebujejo mnogo krvi te dni. Ne obotavljajo se, izsesati jo iz ruskih otrok, takih otrok, ki bi bili gotovo njihovi sovražniki, kadar bi odrasli, in bi se tudi bojevali proti njim. Še tukaj delajo Nemci "po načrtu."

Investirajte svoj denar v vojno bonde! Pomagajte svoji deželi do zmage!

AVSTRALSKÉ ŽENE AMERIKANSKIH FANTOV

Šestero ameriških fantov, ki so jih bili poslali prek morja, da bi se borili, je našlo nekaj časa tudi za ljubezen, in tukaj vidimo šestero avstralskih deklet, ki so jih poročili. Vsaka ima svoje dekle. Ravno kar so odpotovale iz nekega avstralskega pristanišča in so na poti v Ameriko. Ko bodo prišli fantje domov, jih bo čakalo lepo presenečenje.

SLOVENC V EGIPTU SO DRUGAČNEGA MNENJA

P. Bernard Ambrožič

Pred nami leži 15 števk slovenskega lista "BAZOVICA", ki izhaja v Egiptu, v glavnem mestu Kairo. Ta list izhaja tam že skoraj odkar je Jugoslavija v vojni. Zdaj smo dobili v roke številke od konca oktobra do srede februarja. List BAZOVICA izhaja v 3000 izvodih, torej je precej razširjen in kaže, da mora biti Slovencev v Egiptu zdaj zelo veliko. Pripominja pa list sam na nekem mestu, da bi lahko imel še enkrat toliko naročnikov, če bi imel na razpolaganje več papirja.

Lista BAZOVICE se poslužuje razna slovenska predstavništva v Egiptu, tako na primer Primorski Odbor, ki mu je predsednik dr. Ivan Marija Čok. V prvi vrsti je pa ta list glasilo onih tisočev slovenskih fantov iz Primorja, ki so iz laške vojske prestopili k Zaveznikom in tvorijo jedro današnje jugoslovanske vojske na Srednjem Vzhodu, to je v Egiptu in Palestini.

List BAZOVICA je zelo zanimiv. Poteguje se prav posebno za to, da Primorje pride nazaj pod Slovenijo in z njo vred v Jugoslavijo. Sploh je videti, da so okoli njega v prvi vrsti zbrani primorski Slovenci.

Kar nas pa prav posebno zanima, je to, da dela prav tisto, kar se tukajšnjemu SANSU in njegovim podpiralcem zdi nemogoče in nepravilno — popolnoma nič se list ne poteguje za Tita in njegove partizane!

Pa tudi o Mihajloviču posebej skoraj nič ne govori. S tem ni rečeno, da nič ne poroča o bojih v Sloveniji. Poroča o teh bojih v vsaki številki. Vidi se, da zajema poročila o teh bojih iz obvestil radia "Slobodna Jugoslavija", ki je Titova radijska postaja, pa nikjer ne omenja, da so to partizani. Imenuje jih samo "upornike" ali pa "gerilce". Torej dela še danes isto, kar je delal tu med nami bivši minister Snój eno leto in dve leti nazaj, pa je moral slišati, zlasti v listu "Glas Naroda", silno obtožbo, da "zavija dejstva". Pa ni nameraval s tem drugega ko preprečiti neslogo zlasti tu med nami, ameriški Slovenci. Isto dela BAZOVICA v Egiptu še danes!

Ko sem ravno omenil list "Glas Naroda", naj se ustavim tudi pri njegovem najnovejšem izlivu glede naše slege, ki ga je zopet spustila v svet — kar je najbolj čudno — znana Primorka, ki piše svojo kolono v "Glasu Naroda". Ko je bila na SANSovi seji dne 12. aprila zopet velika zahteva od strani katoličanov, da se SANS vrne k resolucijam Kongresa, je čutila ta gospa potrebo, da je tako zahtevo nazvala z besedo "Skrivanje glave v pesek" kakor dela ptič noj! In je zraven tega sploh obsodila vsak poskus slege, ki da je bila po njenem mnenju od vsega začetka neiskrena in nemogoča. Noben list še ni tako naravnost pisal o tem. Zakaj je moralo ostati to prihranjeno za "Glas Naroda" in njegovo primorsko sotrudnico, je težko uganiti. Naj bi žena vendar brala BAZOVICO in videla, kako njeni primorski rojaki v Egiptu sodijo o tem!

Prav vredno je, da se naša javnost seznani s pisanjem lista BAZOVICA in pozivi Primorskega Odbora pod vodstvom dr. Čoka. Zato bom o tem še poročal. Ne bom pisal o tem radi kakšne "prekljarije", ampak zato, ker je to za nas v resnici nad vse poučno.

Tole boste gotovo radi poznali: Na bodočnost Slovenije in Jugoslavije bodo prav gotovo Slovenci v Egiptu stokrat več vplivali kot mi ameriški Slovenci. Že zato, ker so mladi in se mislijo vrniti domov po

vojni, mi smo pa stari in mislimo do malega vsi ostati tu. Zato je kar očitno, da se imamo mi učiti pri njih, ne pa oni pri nas! In se tudi res prav nič ne učijo pri nas, ampak nas devajo med tiste, katere krepko obsojajo radi razbijanja skupnih vrst, radi denunciacij in strankarstva. Kako bodo obsodili šele najnovejše izlive svoje rojakinje pri "Glasu Naroda", kakor tudi proslule SANSove uradne objave zadnjih časov, ko jim pridejo pred oči!

Naj za danes opozorim samo na eno dejstvo. Vsem nam je še v spominu, kakšno gonjo so zagnali naši tukajšnji partizani, seveda z Adamcičem na čelu, ko je general Wilson naslovil svoje svarilo na neke četnike v Jugoslaviji, da naj nikar ne podpirajo Nemcev in Lahov. Zdaj je Mihajlovič dobil po glavi, so dejali, in Tito je dobil ogromno zadoščenje in ima sedaj vso veljavo ...

BAZOVICA pa piše dne 15. oktobra 1943:

"Reuter poroča, da je bila zadnja poslanica generala Wilsona naslovljena v prvi vrsti na neredne čete na zahodu Jugoslavije, ki pa niso v zvezi z oboroženimi silami generala Mihajloviča niti s Titovimi partizani. Ti "sodelavci" so se sami izdajali za četnike, v resnici pa so to ljudje, ki s četniki nimajo nič skupnega. Ti sodelavci so bili organizirani od Italijanov za borbo zoper partizane."

Pripominjamo, da je Reuter uradna angleška poročevalna služba. Taka je torej bila stvar in je vse nekaj drugega kot smo mi slišali, oziroma se nam je razlagalo. Kar se pa tiče BAZOVICE, pa že ta opazka sama dovolj prča, da se je list skozi vse te prepire mogel vzdržati na neutralnem stališču in pozna samo Slovence ter Jugoslovane, ne zmerja Srbov, ne zabavlja nad Hrvati, ne proslavlja partizanov, ne sramoti četnikov, najmanj mu pa priha na misel, da bi sramotil Slovence z izdajalci in kvizlin-gi!

Prav to smo hoteli mi vse od Slovenskega Kongresa sem, pa pravijo, da ni mogoče! Res, vsaj zdaj je nemogoče, ko so v SANSu že tako zavozili, poprej je pa bilo mogoče, če bi le hoteli. Hvala Bogu, da mi ne bomo imeli besede pri urejanju Slovenije. Bodimo veseli in prepustimo to delo onim doma in drugod po svetu, ki jim ni nemogoče ostati pri pameti in se ogibati kričeče propagande!

MEH ZA SMEH

*ZAKONSKI POGOVOR

"Zakaj se prav za prav rdiš name?"
"Pozabila sem že — toda odpustim ti prav gotovo ne."

ŠEPAVA LOGIKA

"Ali si že slišal?" pravi Ríbezen svojemu prijatelju Trebinosu. "Pravijo, da imajo dekleta od leta do leta manj upanja na poroko. Strašno, ali ne?"

"Eh, kaj bo strašno!" se odreže Trebinos. "Jaz jih dosti poznam, ki se sploh nočejo poročiti."

"Kako pa tako dobro veš?"
"Saj sem jih vprašal!"

DEFINICIJA ŽENSKÉ

"Ženske so kakor deli sveta."

"Zakaj?"

"Nu, z 20 leti so vroče kot Afrika, s 30 divje kot Azija, s 40 na višku tehnike kot Amerika, s 50 zgarane kot Evropa, s 60 zapuščene kot Avstralija in s 70 mrzle kot polarni kraji."

LOV NA MEDVEDA

Pred nekaj leti je živel v vasi Fouly ubog kmet Viljem Mona. Razen nekaterih njiv je imel tudi lep sadovnjak z različnim drevjem. Semkaj je vsako noč zahajal medved, kateremu je sočno sadje silno ugajalo. Zlasti pa so mu dišale hruške. Kdo bi verjel, da ima žival skoraj tak okus kot človek in da izbere v sadovnjaku najbolj sočno sadje! Slučajno je pa tudi kmet izmed vseh drugih sadežev najraje jedel te hruške. Trdno je bil prepričan, da mu delajo škodo nepridipravi; zato jih je hotel malo prestrašiti. Vzel je puško, jo napolnil s soljo in se podal na prežo. Šlo je že proti enajsti uri, ko je zaslišal v daljavi tuljenje.

"Glej ga no," je rekel, "medved je v bližini."

Deset minut pozneje je ponovno zaslišal tuljenje, to pot tako blizu, da je mislil, da ne more več uteči v hišo. Zato se je ulegel na zemljo in se tolažil z upanjem, da prihaja medved po hruške, a ne po nj.

Res se je žival kmalu pojavila v sadovnjaku. Šla je ob desni meji vrta, kakih deset korakov od našega junaka in splezala urno na drevo. Veje so pokale pod veliko težo. Medved je jedel s tako slastjo, da je bilo jasno, da po dveh podobnih obiskih ne bo na drevesu niti sadeža več. Ko se je pošteno nasitil, je počasi splezal z drevesa, kakor da mu je žal, da ni mogel vsega pojediti. Počasi je šel mimo našega lovca, kateremu zdaj ne bi bila dosti koristila s soljo nabasana puška. Kmalu je medved izginil v bližnjem gozdu. Vse to je trajalo dobro uro, ki se je zdelo kmetu daljša nego medvedu. Vendar pa je bil mož junak. Ko je šel medved zadovoljno mimo njega, je čisto tiho pristavil:

"Je že dobro, kar pojdi; to ne bo šlo kar tako, sicer se bova pa še videla!"

Naslednjega dne ga je zalotil sosed, ki ga je prišel obiskat, ko je ves zadovoljen žagal rogove vil.

"Kaj vendar delaš?" ga je vprašal.

"Zabavam se," mu je odvrnil Viljem Mona.

Franc je vzel v roko koščke železa, jih od vseh strani ogledoval kot človek, ki se na to razume, nato je malo pomislil in dejal:

"No, Viljem, če hočeš povedati resnico, boš priznal, da morejo ti koščki predreti skozi debelejšo kožo kot je oslov-ska."

"Mogoče," je odvrnil Viljem.

"Ti veš, da sem strokovjak v tej stvari. Če hočeš, pojdiva skupaj nad medveda. Dva več naredita kot eden."

"Nikakor ne," je dejal Viljem in žagal naprej.

"No," je nadaljeval Franc, "celo kožo ti bom odstopil, razdelila si bova le meso in pa nagrado."

"Imam rajši vse sam," je rekel Viljem.

"Zabraniti mi pa le ne moreš, da ne bi šel iskat medvedove sledi in če jo najdem, mi tudi ne boš branil iti na prežo."

"Kakor hočeš."

Medtem je Viljem odžagal tri koščke. Nato pa je napolnil naboj za smodnik, ki je bil dvakrat večji od navadnega.

"Zdi se mi, da se misliš dobro oborožiti," je zopet povzel besedo Franc.

"Malenkost! na tri šibre iz železa se bolj zanesem kot na eno iz svinca!"

"Vso kožo ti bodo pokvarile."

"Pa bodo bolj gotovo ubile."

"Kdaj nameravaš na lov?"

"To ti bom povedal jutri."

"Zadnjikrat ti pravim, nočeš?"

"Ne."

"Tako pojdem iskat sled."

"Mnogo sreče."

"Zbogom, Viljem!"

"Želim veliko uspeha."

Ko je sosed odšel, je napolnil puško in jo položil v kot delavnice.

Zvečer je prišel Franc mimo njegove hiše. Opazil je Viljema, ki je sedel na klopi pred hišo in mirno kadil pipo. Stopil je k njemu in mu rekel:

"Našel sem medvedovo sled; sedaj te ne potrebujem več. Ker pa nisem zanesljiv, sem prišel, da ti še enkrat ponudim, da ga ubijeva skupno."

"Vsak zase," je odgovoril Viljem.

Franc je nato molče odšel domov.

Ob enajsti uri je žena videla Viljema, da je vzel puško, vzel vrečo pod pazduho in šel ven. Ni si upala vprašati, kam gre. Kajti Viljem ni bil mož, ki bi njej razodeval svoje namene.

Franc je v resnici našel medvedovo sled. Šel je po sledi do Viljemovega sadovnjaka. Ker pa ni imel pravice čakati ga na sosedovem vrtu, se je ustavil na robu smrekovega gozda, ki je bil med hribom in vrtom. Ker je bila noč precej jasna, je videl sosedu, ki je prihajal skozi zadnja vrata. Viljem je šel naprej in se ustavil pri sivi skali, ki se je privlačila z griča do srede vrta. Od hruške je bila oddaljena največ dvajset korakov. Plaho se je ozrl okrog, ali ga kdo ne zalezuje. Odvil je vrečo, zlezal vanjo, zunaj je pustil samo glavo in roke. Nato se je naslonil na kamen. Ker je stal popolnoma nepremično, se je po barvi tako prilil kamnu, da ga sosed, ki je vedel, da je tam, ni mogel ločiti od kamna. Četrte ure je minilo v pričakovanju na medveda. Končno ga je naznanilo tuljenje. Čez pet minut ga je Franc zagledal.

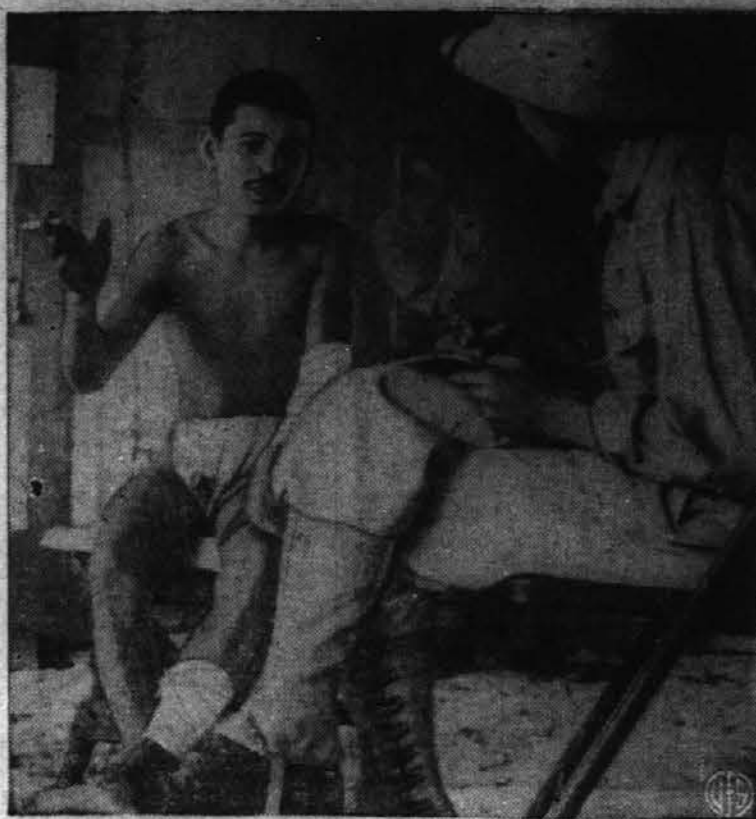
Mogoče je bil medved tako prebrisan, ali pa ga je zavohal, da ni šel po navadni poti. Naredil je ovinek in namesto, da bi prišel z leve strani, kakor je to storil prejšnji večer, je tokrat prišel z desne strani izven območja Franceve puške, toda kvečjemu deset korakov od Viljema.

Viljem se ni ganil. Ker proti medvedu ni pihal veter, ni zavohal sovražnika; zato je urno nadaljeval pot proti drevesu. V trenutku, ko se je dvignil na zadnji nogi, objel s prvimi deblo in imel prsi popolnoma razgaljena, je naenkrat blisk razsvetlil skalo, cela dolina pa je odmevala od poka puške in od tuljenja, ki ga je povzročala smrtno ranjena žival.

Gotovo ni bilo v vasi človeka, ki bi ne bil slišal poka in tuljenja. Medved se je počasi umikal, ne da bi opazil deset korakov v stran Viljema, ki je potegnil glavo in roke v vrečo in je tako postal podoben skali.

Sosed je bled in zasopel gledal ta prizor. Klečal je oprt na levo roko, v desni pa je držal puško. Dasi je bil bahav lovec, je pozneje vendar priznal, da bi bil v tem trenutku rajši ležal v postelji kot na preži. Še mnogo huje pa mu je bilo, ko je videl ranjenega medveda, ki je iskal svojo včerajšnjo sled, katera bi ga bila privedla naravnost k njemu. Prekrižal se je, priporočil dušo Bogu in se uveril, ali je karabinka dobro opremljena. Medved ni bil več kot petdeset korakov od njega. Tulil je od bolečine, se valjal in si grizel rano, potem pa je šel naprej. Vedno je prihajal bliže. Samo še dva koraka naj bi bil šel proti Fran-

DOBIL CIGARETO IN OBVEZO

Ravno nasprotno kakor postopajo Japonci s ameriški ujetniki na Bataanu, postopajo naši s tem Japoncem, ki so ga ujeli na otoku Los Negros. Almiralska skupina. Obvezali so mu rano na nogi in mu dali cigareto. Član 1. ameriške konjeniške divizije ga isprašuje.

cu, pa bi ga njegova krogla zadela. A nenadoma se je ustavil, se obrnil proti vasi in zadihal zrak, ki je prihajal od vasi, grozno zatulil in se vrnil v sadovnjak.

"Varuj se, Viljem, varuj se," je zakričal Franc in stekel za medvedom. Vse je pozabil, samo na prijatelja je mislil. Dobro je vedel, da je izgubljen, če ni zopet napolnil puške; medved ga je namreč zavohal. Nekaj korakov je napravil, pa je že zaslišal presunljiv krik. Bil je krik človeka, ki je zbral vse svoje moči in vse prošnje do Boga in ljudi. Potem pa ni nič več slišal, celo joka ne. Franc ni tekel, kajti letel je po strmim pobočju. Kolikor bolj se je bližal, tem bolj razločno je videl pošastno žival, ki je mečkala Viljemovo telo in ga trgala na kose. Ko je bil štiri korake od njega, se mu je zdelo, da je medved v žrtev tako zaverovan, da ga ne vidi. Vendar se ni upal streljati iz strahu, da bi ne zadel Viljema. Tako se je tresel, da si ni bil svest strela. Poblral je kamen in ga vrigel v žival. Ta se je besno obrnila proti novemu sovražniku. Tako blizu sta bila drug drugemu, da se je medved postavil na zadnje noge, da bi ga tako s prvimi objel in zadušil. Franc je ročno naslonil prst na petelina in strel je zletel. Žival je padla vznemirjena; krogla ji je šla skozi prsi in zlomila hrbtenico. Med tuljenjem se je vlekla naprej. Franc jo je pustil in stekel k Viljemu. To ni bil več človek, da celo truplo ni bilo; kepa zmečkanega mesa in kosti je ležala na tleh.

Videl je, kako se premikajo

luči, ki so prihajale iz oken. Začel je klicati, da bi naznačil kraj, kje je. Nekaj kmetov je prišlo s puškami. Kmalu je bila vsa vas zbrana na vrtu. Tudi žena je prišla. Strašen prizor se jim je nudil. Vsi, ki so bili tu, so jokali kot otroci. Za ubogo vdovo so po vsej dolini Rodana zbirali miloščino. Franc ji je dal še nagrado, ki jo je dobil za ubitega medveda. Vsakdo je pomagal zapuščeni vdovi.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

Lakes, Ill., Sgt. Tony se pa nahaja v Iranu. Zapušča tudi dva brata, Martina in Matta Kure, oba v Lorainu, O., in devet vnukov.

Počivaj, dobra žena in mati, saj tukaj nisi utegnila. Ni ti bilo življenje poslano z rožicami, ker tako družino vzgojiti ni malenkost! Pokojna je vzgojila svoje otroke lepo v krščanskem duhu. In kako so jo otroci vsi spoštovali in ubogali in kako radi so bili pri njej! Po pravici rečeno, vsem je bila vzgled. Prizadetim ostalim našim globoko sožalje!

Tako padajo naši pionirji drug za drugim, pa tudi naročniki Am. Slovence. Družina Tometz je naročena na ta list že čez 40 let, kar je zares posnemanja vredno.

Ravno sedaj sem zvedela, da je danes jutraj umrl blag mož Jože Schiltz in sicer zaradi raka v želodcu; bil je 70 let star. Ta mož je bil vsled svoje bolezni že tako uvel in izpit, da je izgledal kakor živ mrtič. Zapušča ženo, enega sina in tri hčere.

"WELL, IF IT AIN'T LITTLE CLARENCE WHO USED TO PLAY ABSENTEE EVERY PAYDAY."

re. Tudi on je bil eden tukajšnjih pionirjev, saj je prebival na Pineville čez 40 let. Pogreb bo 8. maja.

Kakor drugod, tako tudi pri nas pobirajo fante in mlade moške k vojakom. Prosimo Majniško Kraljico, naj nam izprosi tako zaželjeni mir, zmagajo Ameriki in da bi se naši fantje vrnili zdravi. — Pozdrav vsem rojakom.

Mary Delak.

MOTHERS' "WEEK" IN CHICAGO

This week is Mothers' Week in Chicago flower shops. It used to be celebrated on a single day, Mothers' Day, which falls Sunday, May 14, but this year a phenomenal surge of flower orders from military outposts all over the fighting world has changed the picture — the florists will need the entire week to produce and deliver all the flowers and plants which are being ordered by civilians and sons and husbands in military service, according to the Allied Florists' Association, and they must prepare ahead for a late-hour deluge of orders placed locally or sent by telegraph from soldiers in American camps.

MALO DROBIZA

Kjer se sklicujejo na pest, ni treba argumentov.

Človek popije povprečno 2 l vode na dan.

Po poročilih švedskega tiska so na majhnem otoku Visinge odkrili ležišča bakra. Po mnenju strokovnjakov je v rudni 79% bakra. Žile so visoke po tri do štiri metre in široke po 700 do 800 m.

Ustavi srbečico tako!

Braxon Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje,

"brivsko srbečico", mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxon Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaže, lahko uporabljiva in ne potrebuje obveze. To je formula nekega čiščnega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošljite en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojne velikosti na BRAXON CO., 322 So. Clark St., Dept. A, Chicago, Ill., in en lonček se vam bo poslal po poštenu povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

Pristopite k DR. SV. JOZEFA,

št. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik.
JOSEPH ZORC, tajnik.
1045 Wadsworth Ave.,
No. Chicago, Ill.
ANTON BESPALC, SR., blag.

DRUŠTVO SV. VIDA

št. 25, KSKJ.
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:
Predsednik: Anton Stritina;
Tajnik: Jos. J. Nemanich,
1145 East 74th Street
Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zbiruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Anzures se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu. V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli doletki; v mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Nedeljski pomenki

J. M. Trank

TEDENSKI KOLEDAR

14. Nedelja — 5. po Veliki noči.
15. Ponedeljek — Izidor (Križevno).
16. Torek — Janez Nep. (Križevno).
17. Sreda — Paškal (Križevno).
18. Četrtek — Kristusov vnebohod.
19. Petek — Peter Celestin.
20. Sobota — Bernardin.

PETA NEDELJA PO VELIKI NOČI

"Tedad boste prosili v mojem imenu" (Jan. 16, 36).

Gospod sam govori o molitvi in težko utegne biti kje govor na to nedeljo, da bi ne bil govor o molitvi. Potrebna in važna zadeva je molitev. Sv. Alfonz trdi: "Vsi, ki so se izveličali, so se, ker so molili, in oni, ki se niso, se niso, ker niso molili."

Živali živijo, pa ne morejo moliti, ljudje morda ne molijo, pa le živijo. Ali je res molitev potrebna? Pravijo in trdijo, da ni ne pomaga molitev, revščina in pomanjkanje, kjer molijo, blagostanje in nič pomanjkanja, kjer ne molijo. Pri Lazarju je bilo tako in pri bogatinu enako, kakor pove sam evangelij. Lazar pri molitvi v ranah, bogatin brez molitve v škrlatu in ob mizi, ki se je šibila. Morda je tudi pri tebi tako. Za zdravje prosiš, pa je bolezen vsak dan hujša. Oni-le ne molijo in nič ne prosijo, pa je zdrav ko riba. Molitev, pravijo, nič ne izda. Imaš težke izkušnje, da opustiš molitev. Odženi take misli. "Ne vpelji nas v izkušnjo" moli iz dna svojega srca, da izkušnjava ne podležeš. Hudo je, ko navidezno tvoja molitev nič ne pomaga, najhujeje bi pa bilo, ko bi te premagala izkušnjava in bi molitev opustil. Tudi izkušnjava morajo priti, in priti radi molitve, ker vse odvise od molitve.

Nič ne pomaga, ti vsiljuje izkušnjava. Zdi se ti, sam čutiš, kakor bi nič ne pomagala molitev, saj prosiš, pa nisi uslišan.

Nič ne pomaga, tako spričuje sam evangelij: Lazar lačen pri molitvi, bogatin sit brez molitve. Nič ne pomaga. Čitaj dalje v evangeliju. "Umrli je Lazar in angeli so ga nesli v Abrahamovo naročje." Dalje: "Umrli je bogatin in bil v pekel kopan." Nič ne pomaga? Hm? Ali še vedno vidiš le rane in obloženo mizo? Čitaj dalje. Bogatin dvigne oči in vidi Lazarja. "Pošlji ga, da ohladi jezik!" Kapljico prosijo zdaj bogatin, pa je ne dobi, ker prepozno je, prej pa je bilo vince, ko je bil čas za molitev.

Nič ne pomaga, kadar je čas za molitev minil.

FOR
VALOR

Mother Deserves
FLOWERS

Za mater še ni medalij... nobenih vidnih odlikovanj ne nosi, ki bi pričala o njeni junaški potrepljivosti in odločni zavednosti na domači fronti. Namesto tega bo Chicago izrazil svojo hvaležnost s cveticami na Materni dan, 14. maja.

Mati bo dobila najboljši izbor med cveticami, če jih naročite zgodaj v tednu pri svojem zveznem cvetličarju.

ALLIED FLORISTS' ASSOCIATION OF ILLINOIS

IZRAZITE SE Z CVETLICAMI!

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

OGLASI V "AMER. SLOVENCU"
IMAJO VEDNO USPEH.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inštr. v drž. Illinois Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushet, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kebe, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharsburg, Pa.
Mary Kovacich, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Dénia, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emory Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. j. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cam) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan katoliške ali katoliške vere v starosti od 18 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16 let.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD, svojim članom (cam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in posrednosti.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno mrežo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

Dopisi lokalnih društev

DRUŠTVO SV. LOVRENČA ST. 14 DSD

E. Pittsburgh, Pa.

Spet smo prišli v veselo pomlad, ko vse raste in se giblje in nam ptički veselo žvrgolijo pesmice, cvetlice pa nas razveseljujejo s svojimi krasnimi cvetovi in prijetno dišočim vonjem. Ampak pri našem društvu nam udarjajo na ušesa žalostni glasovi. Dne 10. aprila smo izgubili sestro Jago Malek, ki je šla k svojemu soprogu v večnost. Tako gredo naši dobri člani. Pokojna zapuščina tri hčerke. Naj ji bo lahka ameriška zemlja. Priporočamo jo v molitev.

Tudi druge žalostne glase smo slišali. Sestra Anna Subar se nahaja v slabem položaju. Ima dva sinova v ameriški armadi, oziroma mornarici. Joseph je drugi poročnik, Nicholas pa mornar prvega razreda. Sobrat Peter Lončar se nahaja na bolniški postelji.

Nesreča je zadela tudi našega tajnika, sobrata Mr. Kellyja, kateri že par tednov boleha valed srčne bolezni.

Ni dosti, kar beremo in slišimo o nesrečah na bojnem polju, temveč nas usoda udarja tudi na domačem polju. Velika nesreča je zadela družino Frderba. Sobratu Mike Frderba, ki je pred dobrim letom izgubil eno oko, so zdaj pred par meseci v bolnišnici odrezali nogo. Z nesrečo družino sočustvujemo, vsem našim bolnikom pa želimo, da bi čimprej spet okrevali.

Cenjeni mi sobratje in sestre našega društva, dolgo časa je že minilo, odkar se nisem oglašil v našem glasilu. Saj nam je vsem znano, da delo za domovino mora biti prvo, potem pridejo organizacije. Zatorej vas vlijudno prosim, da bi se v boljem številu udeleževali društvenih sej, katerim je to mogoče, posebno tisti, ki ne delate na drugo nedeljo v mesecu. Seje so završene v uri in pol, potem pa gre vsak lahko po svojem poslu.

Prihodnja seja, ki bo 14. maja, bo jako velikega pomena. Saj ste čitali članek gl. predsednika Družbe Sv. Družine. Letos je naše konvenčno leto. Treba, da se udeležimo te seje, pregledamo pravila in naročimo našemu delegatu, kateri bo izvoljen, kaj želimo, da ne bo šel brez navodil ali takorekoč s prazno glavo na konvencijo. Razen tega pa se obračam s prošnjo na vse člane, da gremo na delo z vso verno in pridobimo vsaj nekaj novih članov v kateri si bode oddelci, da se tudi mi lepo izkažemo v tem letu, ki je posebno velikega pomena za našo dično Družbo Sv. Družine.

Vsem materam prisrčno želimo vesele Materninski dan, našim fantom na bojnem polju zmago, vsem našim bolnikom okrevanje, naši dični Družbi Sv. Družine pa najboljši napredek.

Nicholas Pavlakovic, blagajnik.

DRUŠTVO SV. Družine ST. 11 DSD

Pittsburgh, Pa.

Članstvu zgoraj omenjenega društva se naznanja, da se bo vršila naša redna mesečna seja prihodnje nedelje 14. maja v Slovenskem Domu ob 9:30 dopoldne. Na to sejo ste vsi vabljeni.

Po odločbi glavnega odbora DSD se imajo voliti delegatje v mesecih maj in junij. Za naše društvo bi bil najbolj prikladen mesec junij, ker s tem mesecem se zaključijo 6 mesečno poslovanje društva, pa tudi poslovanje gl. urada. Z drugimi besedami, kdor bi bil namenjen udeležiti se seje v mesecu maju, v juniju pa izostati, bo vsekakor napravil boljše, če izostane v maju, pač pa se prav gotovo udeleži seje v juniju. Ta polletna seja se bo vršila drugo nedeljo v juniju. Tedaj naj gotovo vsak pride in plača svoj assessment, obenem pa naj poroča, če ima katere dobre nasvete za izboljšanje pravil in poslovanja v organizaciji ali česar koli, kar bi bilo v korist za članstvo in DSD. Takoj za tem bomo začeli z volitvijo delegatov. Vsi oni, ki imajo navado, da plačujejo assessment za več mesecev skupaj,

so naprošeni, da bi v mesecih juniju in decembru poravnali svoje prispevke, ker če ostane kaka "bilanca", jo mora seštevati tajnik, potem pa spet društveni nadzorniki. Dolg članstva je tudi lastnina društva, ravno tako kakor gotov denar, zavdaja pa mnogo več dela društvenim odbornikom, kakor ga pa povzročuje gotov denar. Ne pričakujem, da bi vsak plačeval društvu pripadajoče prispevke vsak mesec, prosim pa, da bi to storili vsaj dvakrat na leto, namreč v mesecih juniju in decembru. Kateri še niste izročili "kvodra" za konvenčni sklad; prosim, da to storite ne kasneje kot meseca junija, da bo ta denar v glavnem uradu pravočasno, ker tudi tam morajo vedeti, koliko denarja je v konvenčnem skladu. — S pozdravom

Tajnik.

NARODNA PESEM

Windsor, Ont., Canada.

Cenjeno uredništvo "Slovenca"

"Pošiljam Vam "Pesem od kmetijskega stanu", ki je precej stara in že skoraj pozabljena. V njej je veliko starejših izrazov in besednih oblik. Mislim pa, da bi bila pesem dobrodošla našim slovenskim naseljencem širom Kanade in Zedinjenih držav, ako bi prišla v javnost.

John Kostanjevec.

PESEM OD KMETIJSKEGA STANU

Vsi stani na svetu
Potrebni so nam,
Posebno pa kmetstvo
Gospodstvu z maštvam.

Gospodstvo nas viža,
Pravico stori
In maštvo po stezi
V nebesa uči.

Gospodstvo in maštvo
Zdaj z misli spustim,
Izvoljeno kmetstvo
Naj v pesmi slavim.

Spoštovati se mora
Le kmetovski stan,
Sam Oče nebeški
Bo kmet imenovan.

Bog kliče v vinograd
Na delo ljudi,
In vsak mu na večer
Plačilo deli.

Na zemlji človeškega
Srca je sjal
Zveličar besedo
In seme je djal.

Vsem drugim stanovom
Kmet živež deli,
Sam sebe in svoje
Lepo oskrbi.

Kruh, vino pridelal,
Živino redil,
Sam sebe in svoje
Lepo oskrbi.

PRINCEZINJA

Prikupna slika princezinje Elizabete, angleške, prestolonaslednice. Dne 21. aprila je bila stara 16 let. Sedaj bo sprejeta med državne svadbe, ki praznujejo skrb za vlado, kadar kralj odpotuje iz svoje kraljevine.

Pri svojem pohištvu
Ima gospodar
Za vsak'ga berača
Pripravljeni dar.

Od svita do mraka
Ma' delati kmet:
Zdaj orje, zdaj seje
In tudi gre žet.

Zdaj mlati, zdaj veja,
Zdaj kleplje koso,
Zdaj seče z njo travo,
Suši zdaj seno.

V vinogradu dalje
On reže, kopa;
Zdaj preša in vince
Napradaj pelja.

Zdaj konjem polaga,
Napravlja jim res,
Zdaj žvinco napaja,
Nareja ji zmes.

Zdaj seka, zdaj teše,
Zdaj vrtat hiti,
Napravlja kolesa
In plote gradi.

On konje napreže,
Nabaše blaga,
Se v tuje dežele
Na cesto poda.

Bič poč, konj skoči
In vstrani zleti,
Glej! voz se mu zvrne
In v grabnu leži.

On težko vzdiguje,
Ga hrbet boli,
Pa volje je dobre,
Ker dnarje dobi.

Železa si kupi
Za voz ino plug;
Še rad bi si kupil
En čeden klobuk.

Pomisli na ženo,
Da nima soli;
Je kupi dva štoka,
Če nima za tri.

Ves žejen in lačen
On pride nazaj
In prosil: "O žena,
Le jesti mi daj!"

Po poti si pojdem,
Pogledal bom v klet,
Ta čas pa le dobro
Napravi mi jed!"

Zdaj dajo plačuje,
Zdaj delavce ima,
Zdaj teče h kovaču,
Zdaj v malen pelja.

Zdaj njive považva,
Zdaj kole ostril,
Zdaj češnje vcepljuje,
Zdaj vrbe sadi.

Cel dan je na nogah
In ne posedi,
Na večer pa v peto
Že trn dobi.

Zvečer se uleže,
Na slami zaspi,
Pred dnevom ga zopet
Petelin zbudi.

Družini ukazuje,
Kaj delati ima:
"Ti pojdi na polje,
Ti bode doma!"

Cel dan kmetič dela
In se veseli,
Da sebe in svoje
Pošteno živi.

Zveličan prav lahko
Vsak kmetič bi bil,
Ko bi le ob nedeljah
Tolikanj ne grešil.

Kar namreč čez teden
On dobrega stri,
V nedeljo zapravi
In dušo zgubi.

V cerkvi od zadaj
Pri vratih sloni,
Iz cerkve pa hitro
V taverno hiti.

Tam pije s tovarši
In tudi kvarta;
Oh, žena pa solze
Preliva doma.

Dolžnikov ne plača,
Jih vodi za nos;
Na starost ostane
Raztrgan in bos.

O kmetič, ohrani
Pošteno srce,
Le varvaj krivice
In pijanosti se!

Ne hodi v taverno,
Ne hodi kvartat,
Ne daj se slabim
Tovaršem zapeljati!

Pri domu ostajaj,
Po polji poglej,
In roženkranc v rokah
Ob prazniku 'mej!

Dolžnosti dopolni
In boj se Boga!
Tak' bodeš ti vreden
Sto centov zlata.

CARS WANTED

MUST HAVE 200 CARS, regardless of age or condition.
WILL PAY HIGHEST PRICES.
Will come out.
CALL WENTWORTH 2711.
After 6:00 P. M. and on Sundays call STEW. 6586

CHICAGO'S LARGEST STOCKS

PREWAR PAINTS
Our warehouse and stores are filled with the finest Paints, Varnishes, Wallpaper in all Chicago. Why buy "War Time" substitute products?

PREWAR QUALITY AT LOWEST PRICES
MASTER Painter flat, regular \$2.45, Now only \$1.50 per gal.

SYNTHETIC White Enamel, non-yellowing. Reg. \$4.50. Now \$2.25 per gal.

SCREEN Paint, black, reg. \$1.45 gal. Now only .65c per gal.

NATL. Advertised Cascin. Covers everything. Reg. \$2.89. Now \$1.65 per gal.

GOOD VARNISH. Low as \$1.25 gal. Thousands of gals. of all paint products.

Free city delivery. Mail orders filled. Open Thursday, Saturday even.

PAINT EXCHANGE OF CHICAGO
2000 Milwaukee Av. 3316 W. 28th St. ARM. 1440 ROCKWELL 9424

HELP WANTED — MEN

BUS MEN EXPERIENCED

Apply

EMPLOYMENT OFFICE

THE FAIR

WANTED

TWO SHIRT PRESS OPERATORS

(we use air-presses)

and TWO SHIRT FINISHERS

66 cents per hour to start.

10 minute rest period

every day

Clean, Airy Place to Work.

Congenial Working

Companions

APPLY

1158 WEST 18th STREET

MECHANICS WANTED

WANTED—Frame and axle man who can operate Buer equipment. Also good all around mechanic.

See Mr. SCHOLL

SCHOLL MOTOR SALES, Inc.

7023 So. Halsted

OPERATORS WANTED

ON INEXPENSIVE DRESSES You can make \$30—\$40 or more a week.

Paid vacation — Steady work

PRINCESS DRESSHOUSE, Inc.

229 So. Market St., 7 Fl.

MEN FOR AUTOMATIC

SPRING OPERATORS

40 Hour Week — Plenty Overtime These are not wartime jobs

PERMANENT WORK

INDUSTRIAL SPRING CO.

1632 No. Wells St.

Delo se dobi pri navedenih tvrdkah
Read help wanted Ads!

HELP WANTED — MEN

FOR

Classified and Display Ad.
Department
Phone CENTral 4065

HELP WANTED — MEN

FACTORY HELP — MALE

Good starting pay and chance for advancement.
100% war work now; permanent post-war work.

See Mr. LETTO

PARAGON DIE CASTING CO.

5851 W. Dickens Ave.

HASTEN VICTORY

VOJNA JE DALA NAŠO TOVARNO V NAJHITREJŠO PRODUKCIJO

Potrebujemo ročne delavce in prevažalce, pomagajte v prejemnem oddelku in odpustite. Pomočnike pri strojih in pri topljenju kovine ter tovarniške delavce. Izkušnost ni potrebna.

Dnevno, nočno delo.

Dobro delavno stanje.

Dobra hrana po zmerni ceni.

Med 8 A. M. in 6 P. M.

DANLY MACHINE SPECIALTIES, INC.

2100 So. 52nd Avenue, Cicero, Ill.

Vzemite Douglas Park "L" ali West

Town BUS ali potnično do tovarne.

Rep. 4671

BODY and FENDER

MAN and PAINTER

DAY WORK ONLY NO SUNDAYS OR HOLIDAYS

Good pay, excellent

Commission

Apply

GENERAL

AUTO REPAIR CO.

6431 So. Western Ave.

Rep. 4671

MEN

FOR ESSENTIAL

WAR WORK

Steel Warehouse, no

experience necessary

Good working

conditions

Apply

2924 West 51st Street

9 A. M. to 5 P. M.

CENTRAL STEEL

AND WIRE CO.

PRESS

OPERATOR

ON GARMENT PRESS

Experienced

Also will train willing

workers

GOOD SALARY

Chances for advancement

Time and a half for

overtime

PERMANENT WORK

STEVENS

WET WASH LAUNDRY

3001 W. 51st St.

WANTED

A CAPABLE MAN TO GREASE

AUTOMOBILES AND FOR

PORTER WORK

Experience not entirely necessary

SALARY ACCORDING TO ABILITY

West Side Hudson

4701 W. WASHINGTON ST.

HELP WANTED — MEN

C. & N. W. R. R.

FREIGHT HANDLERS PIECE WORK COMPENSATION

APPLY
FREIGHT STATION
411 W. KINZIE ST.
See H. L. BROWN

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"V tem primeru je bolje, da na poslaništvu o vsem tem popolnoma molčite. Če bi vas pa kaj izpraševali in bi se utegnili zaplesti v protislovja, potem povejte vse po pravici. . . Morda vam bo moje ime koristilo, da boste prej na varnem."

"Vse je mogoče. Ravnala se bom po vašem nasvetu. Zelo dobri ste z menoj."

Pogledal jo je. Mladi ženi se je zazdelo, da je ganjen. Njegova lepa moška roka z negovanimi nohti jo je pogladila po licu in njegove ustnice so zasepetale:

"Pogumna mala ženica! Skoda, Orana, da sva se srečala tako mimogrede. . . Res škoda, da vam ne morem pomagati, še jutri in še pozneje, vse dotlej, dokler ne boste čisto na varnem."

"Storili ste zame vse, kar ste mogli," je odgovorila ganjena in nekoliko zmedena zaradi njegovega plašnega ljubkovanja, posebno pa, ker jo je imenoval po krstnem imenu.

Ne da bi bil opazil njeno zadrego, je oklevaje dejal:

"Moram se vam oprostiti, senora. . . Ni dolgo tega, ko sem. . ."

"Kaj ste?"

"Moral sem vas nekoliko krepko objeti in poljubiti. . ."

Namršila je obrvi.

"Oh, saj sem vse prav dobro razumela. Prav toliko vam je bilo do tega poljuba, kakor meni. . . Morali ste pač to storiti."

"Hm. . ." je začel. "Jaz. . ."

Ni dokončal, kajti zazdelo se mu je, da njegova tovarišica najbrže ne bi razumela tega, kar ji je pravkar hotel povedati.

"Nikar ne misliva več na to," je odločil hitro, kakor da bi se bal spomina na ta mučni dogodek.

Toda njegove oči, ki so se ustavile na njenih polnih, rdečih ustnicah, so njegove poslednje besede postavile na laž.

Na srečo sta ju tisti trenutek došla Vincent in njegova žena.

"Menda bomo zaključili današnji dan v veseli družbi?" je predlagal Vincent.

"To bi bilo prekrasno!" se je vpletla v pogovor Frasquita. "Moreno, vaša žena je res srčkana!"

"Hvaležen sem vam, Frasquita, za poklon in. . . za vaše povabilo. Toda žal moramo to praznovanje odložiti na pozneje. Danes imam še nekaj zelo važnih opravkov. . . Zato bosta menda dovolila, da se s svojo ženo posloviva. Če pomislim, koliko imam še dela, se zgrozim ob misli, kako malo bova še skupaj. . ."

"Na svidenje torej!" je dejala Frasquita. Ograz se ji je stemnil ob poslednjih Morenovih besedah, kajti spomnila se je, kako čas hiti. . .

"In ne pozabi, prijatelj," je zaklical za njima Vincent, "da jutri ob zori odrinemo!"

"Vem, vem," je skoraj nejevoljno odvrnil Moreno. "To je obližek, ki nam ga dajejo za poročno noč. Obližek, ki si ga menda nihče posebno ne želi."

Potlej je dejal svoji ženi z odločnostjo, ki jo je bila spoznala že pred nekaj urami: Sli boste z menoj, senora. Stanujem v hiši, kjer boste vsaj danes še na varnem. Najbrže ste tudi lačni, kaj ne?"

"Nekoliko že. Teh štiri in dvajset ur nisem pojedla drugega kakor krožnik riža. Menda je res, da strah prežene tek." In kakor veste, sem v poslednjih dneh preživela res strašne trenutke!"

"Nikar več ne mislite na to, senora. Nočejšnji večer — vsaj upam — se boste bolj imeli."

"Po vaši zaslugi, da. Nikoli vam ne bom tega pozabila!"

Toda dovolj je bilo zanj ta dva dni razburjenja in strašnih doživljajev; Orana jim ni bila več kos. Vrh tega že ves čas ni zatislila očesa in tudi jedla ni skoraj nič. Omalhnila je v Morenov objem in zares omedlela. . .

Mladi letalec jo je ljubeče dvignil. Nesel jo je kakor nese mati majhnega otroka spat, previdno in nežno. Njegove roke, vaje strastnih objemov, so skoraj nekoliko nerodno držale Oranino drobno, negibno telo.

Od daleč ju je opazovala gruča ljudi. Neki Sevilčan, s čepico iz zeleno in rjavo črtaste svile na rumeni podlagi, opasan s prav takšnim pisanim pasom, je skoraj zavistno vzdihnil: "To je sreča, ki prekipeva. . ."

Ne meneč se za ljudi in za zijala, je Moreno koračil s svojim dragocenim bremenom proti svojemu domu. Nekateri so se ustavljali, meneč, da bodo priče zanimivega prizora.

"Tri sto kosmatih," je zarobantil Moreno, "s poti, ali vam bom pa o prvi priložnosti pretipal obisti!"

Nihče mu ni zameril teh besed; Španec rad oprostí jezo zaljubljenca, kajti zaveda se, da je ta jeza upravičena, če mu nekdo izmika težko pridobljeni plen.

Toda Morenov cilj je bil blizu. Ko je mladi mož s svojim sladkim bremenom korakal mimo hotela Colona — skozi razsvetljena okna je donelo na cesto zlovešče vpitje — mu je srce pričelo divje utripati ob misli, da bi morala biti tudi Orana v tem peklju, če je ne bi bil on rešil.

"La chica (deklica), bila bi zdajle že na onem svetu ali pa nedolžna žrtve teh nesramnih pijancev! Oh, les pueros (svinje!) Bila bi jim dober obližek!"

Tako modrujoč je mladi mož naposled prispel do dokaj nizke, lepo pobeljene hiše. Odrinil je nizka vrata z okroglo lino in vstopil na lepo tlakovano dvorišče, polno mehkih senc, zelenih ovijalk, dehtečih cvetlic in šumljanja vodometa.

Te stare španske hiše so zgrajene še v slogu tistih hiš, ki so zrasle za časa Mavrov. Njih okrogla dvorišča so podobna vrtozem arabskih dvorcev. To je razumljivo, kajti podnebje v tem delu Španije je za čudo podobno severnoafriškemu podnebnju. Sam Bog ve, kdo si je prvi izmislil te čudovite vrtičke, tako prepolne opojnega duha, mehkih barv in prelepe arhitekture, tako pripravne za ljubezenske sestanke!

Vrtič je obkrožal s tankimi stebrički podprt hodnik, a okrog njih so se vzpenjale cvetoče ovijalke. Sredi vrtička je raslo nekaj južnih dreves. Murva s temnimi, sočnimi sadeži. Pomaranča z zrelimi, zlatorumenimi oranžami izza njenega debelega baržunastega listja. V kotu je poganjala tamaristka, zraven nje pa granatno jabolko. Južno drevje in južno sadje, polno sonca in opojnih južnih vonjav. . .

Komaj je Moreno stopil med to zelenje, že mu je pritekla nasproti debelušna ženska okrog štiridesetih let:

"Santa Virginia (Sveta devica)! Kaj se je zgodilo, senor? Kdo je to dekle?"

"Hitro, senora Margarita. Prinesite kozarec vode in kapljice! Moja žena je omedlela. Ob koncu poročnega obreda ji je postalo slabo. Najbrže razburjenje in nekoliko utrujenosti."

"Vi, pa poročeni, senor? Torej ste med tistimi, ki bodo jutri odšli na fronto?"

Ne meneč se za njene besede, je Moreno spretno — kdo bi mu pripisal tolikšno nežnost, če bi ga poslušal pred nekaj urami v pogovoru z miličniki? — odpel Orani obleko in ji razgalil vrat, da ji je olajšal dihanje.

Medtem je Margarita prinesla kapljice, brisačo in ilovnato skledo, polno čiste vode.

Moreno je odnesel mlado ženo v svojo sobo. Previdno jo je položil na divan. Skozi velika okna je sijala mehka večerna svetloba. Mladi letalec je pomočil vogal brisače v vodo in obrisal z njim Oranini senci, tam, kjer je skozi nežno, belo kožo prosevala drobna modra žilica in se izgubljala v plavih laseh.

KAKO JE ZRASEL

Neki Victor. Krulak bi bil rad postal častnik pri mornarici. V Annapolisu mu je manjkalo četrta inča predpisane visokosti za častnika, zato je zavlil glavo v otarčo in poprosil tovariša, naj mu spusti opeko nanjo. Fant je res videl zvezde, toda bil je vesel; navrh glave mu je namreč začel rasti prav imeniten rog, kar je toliko podaljšalo njegovo postavo, da je ustrezal tozadevnim predpisom, četudi samo začasno. Krulak je sedaj lieutenant colonel in je vodil pretvezni napad mornarških padalcev na Bougainville. Kdo bo ustavil človeka, ki ima v sebi toliko odločnosti?

KDOR SE ZADNJI SMEJI

Nekje na Pacifiku je povedal častnik, ki je imel nalogo opozarjati letalce, da ne daleč od obrežja pľava majhen koradni otok. To je povedal pri zajtrku. Vsi so se mu smejali in celi teden so se norčevali iz njega zaradi tega. Potem ga pa neko noč niso več dražili. Povedal je namreč, da bi tisti otoček prav lahko ne bil nič drugega kakor tako našemljena podmornica, posebno še zato, ker že precej časa niso nalezeli v tistem okrožju na nobeno sovražno podmornico. Fantje so začeli premišljevali in naslednje jutro so trije aeroplani odbredli proti plavajočemu otočku, spustili nekaj Pa so videli, da so zadeli olje! "Jajec" najh ter krožili nekaj časa okoli, da bi videli, kaj bo.

Tako je skrivnostni otok izginil. Kakor na kakem igralnem pozorišču v Hollywoodu, je bil navrh podmornice privezan s plav, na njem pa kokosove palme in grmiči lavorik, da je za prosto oko vse ravno tako izgledalo kakor eden naravnih otočkov ali atolov, ki jih je polno v tisti okolici.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI!

HIŠE NAPRODAJ

NAPRODAJ IMAM

2-stanovanjsko zidano hišo po 5-6 sob; centralna kurjava, za 2 kare zidan "garage". Nahaja se na 6604 So. Drexel Ave. Cena je \$8,000;

2-stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe. Nahaja se na 24. cesti in St. Louis. Cena je \$6,600;

2-stanovanjsko leseno hišo, bejzment, novi furnace; rent donaha na mesec \$88.00. Cena je \$6,600. Treba je le \$1,500 prvega plačila.

Imam tudi več "Bungalows" v Berwynu. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite številko telefona "Berwyn 4979-R" — Louis Gradishar.

Nadalje imam tudi več hiš naprodaj v Lawndale okraju in drugod.

Za pojasnila se obrnite na: **ANTON JORDAN,**

2552 So. Central Park Ave., Chicago, Ill. Tel. Lawndale 1545. Po 6. uri zvečer je Res. telefon Rockwell 7196.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki. . . Posluje že 51. leto.

Članstvo: 39,150 Premoženje: \$5,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, pošten in nadošolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtnino, rane poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejša vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nial član ali članica te mogočne in bogate katoliške podpornice organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPU

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

POPRAVLJAMO IN OSKRBUJEMO

(REFRIGERATION SERVICE)

Mi popravljamo vse vrste električne ledenice

Vam očistimo motor, ga namažemo, nategnemo jermen, uredimo termost, vse pregledamo in uredimo za samo \$2.50

KEDZIE REFRIGERATOR SERVICE

2232 So. Kedzie Avenue, Chicago, Illinois
Pokličite telefon: Lawndale 6699 — Ponoči ali po dnevu.

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

LOUIS J. ZEFRA

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in šenitovanja. — Mrvalka kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

L. N. TOLSTOJ:

ZAKAJ?

II.

Proti koncu poletja so prinesli listi poročila o revoluciji v Parizu. Takoj nato so prišla poročila o nemirih, ki se pripravljajo v Varšavi. Jaczewski je v upom in strahom pričakoval vsake pošte, s katero je upal dobiti poročilo, da je Konstantin umorjen in da se je začela revolucija. Meseca novembra je slednjič na Roczan-ko dospela vest o napadu na grad Belvedere in o begu Konstantina Pavloviča, potem, da je poljski deželni zbor proglasil, da je dinastija Romanovih odstavljena, da je Chlopicki proglašen za diktatorja in da je poljski narod zopet osvobojen. Upor še ni dosegel Roczanke, toda vsi njegovi prebivalci so njegov potek z vnmom spremljali, ga pričakovali in se nanj pripravljali. Stari Jaczewski si je dopisoval z nekim svojim starim znancom, uporniškim voditeljem, sprejemal skrivnostne židovske mesetarje — ne v gospodarskih, marveč v političnih zadevah, in bil pripravljen, da se, čim pride čas, pridruži upornikom. Pani Jaczewski je skrbela še bolj nego običajno za telesni blagor svojega moža in ga s tem še bolj dražila. Vanda je poslala svoje briljante neki prijateljici z nalogom, da jih proda in izkupiček izroči revolucionarnemu odboru. Albino je zanimalo samo to, kaj očne Migurski. Od očeta je zvedela, da je bil vstopil v Dvornickijeve čete in se je selaj trudila, da bi zvedela vse, kar se je na te čete nanašalo. Migurski je pisal dvakrat: enkrat je javil svoj vstop v armado, drugič, sredi februarja, je pisal navdušeno pismo o priki poljske zmage pri Stohaku, kjer so Poljaki uplenili šest ruskih topov in ujeli večje število Rusov.

"Zmaga Poljski, doli z Rusi! Živio." Tako je Migurski zaključil svoje pismo. Albina je bila navdušena. Proučevala je zemljevid in prevdarjala, če bodo Moskali slednjič in zadnjič premagani: drhtela je in prebdevala, kadar je oče odpiral došla pisma. Enkrat jo je našla mačeha, ko je stopila v njeno sobo, kako je stala pred zrcalom v uniformi z meštem v roki in "konfederatko" (štirivoglata uporniška kapa) na glavi. Albina je nameravala tako preoblečena ubežati z doma in se pridružiti poljski vojski.

Mačeha je stvar povedala očetu. Oče je pozval hčer k sebi, jo ostro pogrjal, pri čemer je pa le s težavo prikrival svoje sočustvovanje in celo vžičenje. Zahteval je, naj si sodelovanje v vojni izbije iz glave. "Ženske imajo druge dolžnosti: ljubiti in tolažiti tiste, ki se za domovino žrtvujejo." Sedaj jo potrebuje on sam, ker je njegova edina radost in njegova tolažba, prišel bo pa čas, ko jo bo potreboval njen mož. Namignil ji je, da je osamljen in nesrečen. Pritisnila je svoje lice, da bi skrila solze, ki so pa vendar močile njegov rokav, na njegovo in obljubila, da brez njegovega dovoljenja ne bo ničesar storila.

III.

Samo ljudje, ki so bili priče, kar so doživeli Poljaki po delitvi Poljske in podreditvi enega dela gospodstvu obsovrženih Nemcev in drugega dela še bolj obsovrženih Moskalov, morejo razumeti navdušenje, ki je prevzelo Poljake 1. 1830., ko so se po prejšnjih ponesrečenih poizkusih začele o-

betati nove nade na osvobodjenje. Toda te nade niso trajale dolgo. Moči so bile neenake in revolucija je propadla. Zopet so na desetisoče ruskih mož, ki so se brez misli pokorili, gonili na Poljsko, kjer so pod vodstvom Diebiča, Paskoviča ali vrhovnega poveljnika Nikolaja, ne da bi vedeli, zakaj, pojili zemljo s svojo lastno in s krvjo svojih bratov Poljakov. Teptali so poljsko zemljo in jo znova podvržli gospodstvu slabotnih, ničevih ljudi, ki niso želeli ne svobode ne pokoritve Poljske, marveč le to: zadovoljitev svoje pohlepčnosti in svoje otroške nečimrnosti.

Varšava je padla, uporniške čete so bile tepene in razpršene, na stotine, tisoče ljudi usmrčenih, šibanih, pregnanih. Med pregnanci se je nahajal tudi mladi Migurski. Njegovo posestvo so zasegli, njega pa v svojstvu navadnega vojaka poslali v bojni polk na Uralsk.

Jaczewski so preživeli zimo 1832. l. v Wilni, zaradi slabega zdravja starega, ki je od propada revolucije bolehal na sreču. V Wilni jih je našlo pismo Migurskega iz trdnjave. Pisal je, da nosi vedre duše vse, kar je preстал in bo še moral prestati za domovino, najsi je še tako težko; nad sveto stvarjo, ki ji je žrtvoval del svojega življenja, ni obupal in je pripravljen, darovati zanj še drugi del; da bi če bi se mu ponudila prilika, jutri ravno tako ravnal. Na tem mestu je začel stari ihteti in dolgo ni mogel nadaljevati. V ostalem pismu, ki ga je sedaj do konca prečitala Vanda, je Migurski pisal, da najsi so že bile njegove sanje in želje začasa njegovega zadnjega obiska pri njih take ali drugačne, bo ostalo to za večno svetla točka njegovega življenja; govoriti pa sedaj o tem ne sme in tudi neče.

Vanda in Albina sta si vsaka po svoje tolmačili pomen teh besed, a se nista nikomur zaupali.

(Dalje prihodnjič)

DR. H. M. LANCASTER Dentist

2159 West Cermak Rd.

Telefon Canal 3817

(ogel Leavitt St.)

CHICAGO, ILL.

POSUSAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let iskustva

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. WM. M. TULLY DR. W. J. FOSS

ZBOZODRAVNIKA

Zmerno cene — Točna postrežba

Od 10. A. M. do 8. P. M.

4740 S. Ashland Ave., Chicago

Telefon: Yards 2148